

Eesti Matkaliit

**Eesti matkajuhtide 41.
kokkutulek**

**Kurgjärve
29. - 30. novembril 2008. a.**

Sisukord

Sisukord.....	2
Korraldustoimkond	2
Kokkutuleku ajakava	3
Tervitus osavõtjatele	4
Matkade koondtabel 2008	5
Kategooriamatkad 2008. aastal	6
Muljeid Euroopa Rändurite Assotsatsiooni aastakoosolekult	7
Eesti meistrivõistlused jalgsi-mägimatkatehnikas	9
Mägimatkaohutuse treeninglaager	10
41 aastat matkaõpet Eestis.....	11
Jalgsimatkast Baffini saarel.....	12
Matk nagu filmis.....	15
Seiklusmatk Annapurnal	19
Matkajana Suures Kanjonis.....	23
Prantsusmaa 2008	25
Lastegrupiga mägedesse.....	29
Sügis Emajõe-Suursoos.....	31
Kvalifitseeritud matkatreenerid	34
Täna 20 aastat tagasi	35
Matkajuhtide päevad astuvad viiendasse aastakümnesse	36
Matkajuhtide 41. kokkutulekust osavõtjate nimekiri.....	37
Matkajate ja matkategelaste juubeleid ja tähtpäevi 2009. aastal	39
In memoriam	40
Valik 2009. a matkaüritusi	41

Korraldustoimkond

Toimkonna vanem
Toimkonna vanema abi
Majandus, finants
Programmi juht
Konkursid
Trükised

Levo Tohva
Raivo Plumer
Heili Zilmer
Silja Möllits
Guido Leibur
Ülo Kangur

Kokkutuleku ajakava

Laupäev, 29. november

09.00 – 10.00	<i>Osavõtjate saabumine ja registreerumine</i>	
10.00 – 10.10	Kokkutuleku avamisest ja töökorraldusest.	<i>Levo Tohva</i>
10.10 – 10.15	Matka - aasta arvudes.	<i>Raivo Plumer</i>
10.15 – 10.30	Eesti Matkaliidu 2008. aasta tegevus.	<i>Silja Möllits</i>
10.30 – 11.15	Kuidas saada hakkama agressiivse loomaga?	<i>Peep Männil</i>
11.15 – 11.45	Kas matkamine on kunst?	<i>Levo Tohva</i>
11.45 – 12.00	<i>Kohvipaus</i>	
12.00 – 12.30	Milline võiks olla Eestis matkakoolitussüsteem?	<i>Mart Reimann</i>
12.30 – 13.00	Matkaja ellujäämiskomplekti võimalikud variandid.	<i>Aigar Lipping</i>
13.00 – 13.30	Suusamatk Indigirka ülemjooksul 1985.	<i>Are Kaasik</i>
13.30 – 14.30	<i>Lõunapaus</i>	
14.30 – 15.10	Mäed ja põlisrahvad. Matk Uus-Guineas.	<i>Tõivo Sarmet</i>
15.10 – 15.50	Võidu tipuekspeditsioon - ootused ja tulemused.	
15.50 – 16.20	Kondimootoriga üle Läänemere Rootsi.	<i>Mart Reimann</i>
16.20 – 16.50	Jalgsimatkamise nüanssidest Namiibias.	<i>Merike Käämer</i>
16.50 – 17.10	<i>Kohvipaus</i>	
17.10 – 17.40	Kombineeritud matk Burjaatias.	<i>Alex Sirotkin</i>
17.40 – 18.20	Matk Kaug-Arktikas - Baffini saared.	<i>Guido Leibur</i>
18.20 – 18.45	Aasta Matkaja ja Matkategelase kandidaatide esitamine.	<i>Guido Leibur</i>
18.45 – 19.00	Tutvumine oksjonikaupadega.	<i>MATKaSPORT OÜ</i>
19.00 – 20.00	<i>Õhtusöök</i>	
20.00 – 21.30	Matkavarustuse oksjon	
21.30 – 02.00	<i>Saun ja peoõhtu elava muusikaga</i>	
22.00	Auliikme nimetamine ja aumärkide üleandmine.	
	Aasta Matkaja ja Aasta Matkategelase väljakuulutamise.	

Pühapäev, 30. november

08.00 – 09.00	<i>Hommikusöök</i>	
09.00 – 09.30	Matkatreeneri kutse ja matkakoolitus. Kuidas edasi?	<i>Levo Tohva</i>
09.30 – 10.00	Mineraalid, fosiilid ja kristallid matkadelt	<i>Enn Käiss</i>
10.00 – 10.30	2009. aasta matkaplaanide esitlused.	<i>Osavõtjad</i>
10.30 – 10.50	Haanjamaa tutvustus.	<i>Juhan Anupõld</i>
10.50 – 11.00	Tagasisideankeedid.	<i>Silja Möllits</i>
11.00 – 11.10	<i>Lõpetamine</i>	
11.10 – 13.00	Matk Vällamäel.	<i>Teejuhiks Juhan Anupõld</i>
13.00 – ...	<i>Lahkumine</i>	

Tervitus osavõtjatele

Kallid matkajuhid,

Kaasaegne maailm muutub peadpööritava kiirusega. Võitmatute mäetippude ajad on möödas, pöördumatult kadunud. Kangelaste, esmatõusude ja õhina aeg on läbi. Üksilduse kantsid on muutumas turismi laadaplatsideks.

Kuid õnneks asub lõppematu avastuste varamu inimhingedes. Enese proovilepanek, raskustega rindapistmine, teelolek, sihile keskendumine, koostöö - see kõik teeb matkamisest asendamatu vahendi inimese tõekspidamiste, hoiakute ja mõttemaailma vormimisel. Matkamine ei kao kuhugi, sest sel pole midagi ühist tarbimismentaliteedi ja saamatu egoismiga. Küll muutub aga matkamine koos maailmaga.

Teadmised on tänu internetile kättesaadavad, haritud ja võõrkeele oskusega inimeste arv kasvab päratu kiirusega. Rohkem saadakse ise hakkama. Info ja kompetents koguneb rahvusvahelistesse jututubadesse, tekivad nišiportaalid ja virtuaalsed käsiraamatud. Me ei oska ennustada missugune on meie, Eesti matkaliikumise tulevik. Ehk pole 5 aasta pärast universaalset organisatsiooni, ehk on tulevik iseorganiseerud ja ühishuvidel põhinevate kogukondade päralt, ehk on veel erinevaid variante.

Siiski külvab rahutust modernse matkamise paradoks:

Meil on rohkem raha, parem varustus ja suuremad teadmised kuid kehvemad saavutused;

Meil on 40 matkaklubi ja lugematu arv matkaseltskondi ning matkafirmasid kuid olematu kaugmatkamise kandepind;

Me käime maailma kaugemates paikades kuid meil on raske kokku saada Eestimaal

Tuhandeid noori käib matkamas kuid tegusid teevad eelmise põlvkonna matkajad;

Seekordsel kokkutulekul on ettekandeid matkamise olemuse, matkahariduse teemadel, esitlusi aasta põnevamatest matkadest, arutelud ning ekskursioon. Loodan, et meie ühise hobi kitsaskohad leiavad siin lahenduse, paradoksid seletuse, kogume uusi mõtteid ning veedame meeldejääva nädalavahetuse.

Soovin teile meeldivat koosviibimist,

Levo Tohva

Eesti Matkaliidu president

Matkade koondtabel 2008

Tabelis on andmed eraldi kategooriamatkade (ülemine rida) ja puhkepäevamatkade (alumine rida) kohta.

Matkaliik Klubi (firma)	Jalgsi		Suusa		Mägi		Vesi		Ratta		Auto		Kokku	
	Gr	os	Gr	os	gr	Os	gr	os	gr	os	gr	os	gr	os
Harju MK	4	15			1	4	1	20	3	31	2	5	11	75
	8	39					4	63					12	102
Matkajuht OÜ	1	7					1	18					1	7
													1	18
MATKaSPORT OÜ	1	16											1	16
													0	0
Mägi EK	1	6	1	9	1	13							3	28
	1	12					2	18					3	30
Põlva MK	3	17	1	9	1	8			5	38	2	13	12	85
	2	14					2	17	7	60			11	91
Pärnu MK	1	3			1	21			4	4	1	6	7	34
	1	6					3	49					4	55
Reimann Retked							1	5					1	5
	4	81					12	259					16	340
Saaremaa MK									2	17			2	17
	13	277							1	15			14	292
Season Travel OÜ	3	23											3	23
													0	0
Seitse Tuult			1	11	2	15	1	9					4	35
	2	30					1	25					3	55
Tallinna MK	2	11	2	20					3	26	1	12	8	69
	7	92	1	13					6	80			14	185
Alpiklubi Firm					1	5							1	5
													0	0
JKAK					3	96							3	96
													0	0
Koomaklubi					1	6							1	6
	1	6							1	12			2	18
Lõunamatkad									2	470			0	0
													2	470
Palukaklubi	2	23							1	2			3	25
	3	26					4	40	1	4			8	70
White River							1	10					1	10
													0	0
kategooriamatkad	18	181	5	49	11	168	4	44	18	118	6	36	62	536
puhkepäevamatkad	42	583	1	13	0	0	29	489	18	641	0	0	90	1726

Kategooriamatkad 2008. aastal

Klubi	Grupijuht	liik	piirkond	r/a	osav.
Palukaklubi	Ago Rootsi	jalgsi	Lõuna-Eesti	I	11
Palukaklubi	Ago Rootsi	jalgsi	Kebnekaise	II	12
JKAK	Alar Sikk Jaan Künnap	Mägi	Kesk-Kaukasus	II	57
Seitse Tuult	Aleksandr Kostin	Vesi	Karjala	II	9
White River	Andrei Vargunin	Vesi	Ida-Sajaanid	IV	10
Palukaklubi	Anne Palumets	ratta	Lahemaa	I	2
Matkasport OÜ	Anneli Mere	jalgsi	Nepal, Annapurna	??	16
JKAK	Boris Mušinski	mägi	Kesk-Kaukasus	II	23
Koomaklubi	Einar Kivisalu	mägi	Gruusia	I	6
Tallinna MK	Guido Leibur	suusa	Sareki (Põhja-Rootsi)	I	8
Tallinna MK	Guido Leibur	jalgsi	Põhja-Kanada, Baffini saar	V	6
Harju MK	Herkki Suurmann	ratas/mägi	Prantsusmaa	II	10
Tallinna MK	Hillar Poom	ratas	Kreeka	III	7
Tallinna MK	Hillar Poom	suusa	Rootsi	II	12
Tallinna MK	Hillar Poom	ratas	Läti	I	14
Seitse Tuult	Igor Sirotkin	suusa/mägi	Koola	I	11
Seitse Tuult	Igor Sirotkin	mägi	Abhaasia	III	12
Season Travel	Illar Hallaste	jalgsi	Dhaulagiri (Himaalaja)	III	11
Season Travel	Illar Hallaste	jalgsi	Camino de Santiago (Hispaania)	III	8
Season Travel	Illar Hallaste	jalgsi	Langtang ja Helambu (Himaalaja)	III	4
Pärnu MK	Ilmar Saar	kombin.	Lõuna Ameerika	??	3
Pärnu MK	Ilmar Saar	mägi	Baieri kagunurk, Kõrg Tauern	I	21
Pärnu MK	Ilmar Saar	auto	Lõuna Aafrika	??	6
Harju MK	Jaan Kivi	ratas	Prantsusmaa	II	9
JKAK	Jaan Künnap Boris Mušinski	Mägi	Pamiir	III	16
Põlva MK	Jüri Varik	jalgsi	Pihkva oblast	III	6
Põlva MK	Jüri Varik	auto	Saksa-Sveits-Austria	IV	6
Põlva MK	Jüri Varik	ratas	Lõuna-Eesti	I	7
Põlva MK	Jüri Varik	auto	Läti- Leedu	II	7
Saaremaa MK	Küllli Turja	ratas	Sloveenia	I	8
Saaremaa MK	Küllli Turja	ratas	Sloveenia	I	9
Seitse Tuult	Lev Migdalski	mägi	Himaalaja, Annapurna	I	3
Matkajuht OÜ	Levo Tohva	jalgsi/auto	Namiibia	III	7
Harju MK	Maie Itse	jalgsi/auto	Soome	I	4
Harju MK	Maie Itse	jalgsi/auto	Soome	I	5
Alpiklubi Firn	Mart Kainel	mägi	Alpid	III	5

Klubi	Grupijuht	liik	piirkond	r/a	osav.
Reimann Retked	Mart Reimann	vesi	Ristna-Kappelskäri	I	5
Pärnu MK	Mati Türk	ratas	Värskä-Pärnu	I	1
Pärnu MK	Mati Türk	ratas/jalgsi	Lapimaa	II	1
Pärnu MK	Mati Türk	ratas	Sinimäed-Pärnu	II	1
Pärnu MK	Mati Türk	ratas	Saaremaa	I	1
Põlva MK	Meelis Maidla	jalgsi	Emajõe-Suursoo	I	6
Põlva MK	Meelis Maidla	ratas	Lõuna-Eesti	I	5
Tallinna MK	Pavel Rambak	jalgsi	P-Soome	I	5
Mägi EK	Raivo Plumer	suusa	Kesk-Norra	II	9
Mägi EK	Raivo Plumer	mägi	Ida-Kaukasus	III	13
Harju MK	Sirje Uustalu	auto/jalgsi	Hispaania	I	2
Põlva MK	Taivo Vasser	mägi	Alpid	I	8
Põlva MK	Taivo Vasser	ratas	Lõuna-Eesti	I	9
Põlva MK	Taivo Vasser	jalgsi	Lõuna-Eesti	I	5
Põlva MK	Timo Varik	ratas	Põlva-Viljandi maakond	II	8
Põlva MK	Timo Varik	ratas	Pärnu maakond	I	9
Harju MK	Triin Märton	vesi	Koiva	I	20
Mägi EK	Tõivo Sarmet	jalgsi/mägi	Uus-Guinea	IV	6
Harju MK	Tõnis Puss	ratas/mägi	Prantsusmaa	II	12
Tallinna MK	Urve Madar	auto/jalgsi	Põhja-Shotima ja Orkney	III	12
Tallinna MK	Urve Madar	ratas/jalgsi	Soome - Norra	III	5
Harju MK	Ülo Kangur	jalgsi	USA	I	4
Harju MK	Ülo Kangur	auto/jalgsi	Kanaarid	I	3
Harju MK	Ülo Kangur	mägi	Alpid	I	4
Harju MK	Ülo Kangur	jalgsi	Austria	I	2
Põlva MK	Ülo Needo	suusa	Hibiinid	III	9

Muljeid Euroopa Rändurite Assotsiatsiooni aastakoosolekult.

Seekordne ERA 39. konverents toimus 25-28.09.2008 Tšehhi Vabariigis Blansko linna lähedal hotellis Panorama. Konverentsi teemade tulipunktis on matkajuhtide koolitus, looduses vaba liikumise õigus, matkajate õigused, looduskaitse ja matkaorganisatsioonide vaheline koostöö. Eestit esindasid Guido Leibur, Levo Tohva, Heili Zilmer. Allpool lühike kokkuvõtte konverentsipäevade tööst:

26.09.2008. I tööpäev

Hommikupoolikul toimusid matkakomisjoni ja radade komisjoni istungid, õhtul ühismatk Moraavia karstialal Punkva koobastiku külastamisega.

Matkakomisjon

Teemad: ERA tegevuse põhisuundade arutelu, Eurorando 2010 korraldamine Andalusias, matkajuhtide koolitus ja atesteerimine, tervisehäiretega inimestele matkamisvõimaluste laiendamine.

Põhisuunad: ERA peab tähtsaks pingutusi läbi- ja ligipääsuõiguse kaitsmiseks liikmesriikides. Kodanikuorganisatsioonina lähtutakse kodanike ühishuvist, mis seatakse kõrgemaks erahuvist ning millega püütakse tasakaalustada moraalsete väärtuste (liikumisvabadus kodumaal, ligipääs kultuuri-, loodus-, ja ajaloo väärtustele) lahtumist.

Ka teised põhisuunad lähtuvad moraalist:

Looduskaitse: matkamine kaitseb loodust, peab aitama kaasa loodusteadmiste kasvule ja kaitsva hoiaku kinnistamiseks inimestes;

Matkajuhtide väljaõpe: Matkajatel on õigus asjatundlikule juhendamisele, teadmiste ja oskuste talletamisele ning ohutusele. Matkajuhid peavad olema asjatundlikud. Selle peavad tagama rahvuslikud katusorganisatsioonid.

Matkamine tervisehäiretega inimestele: liikmesriikides on miljoneid inimesi kelle liikumine on raskendatud tervisehäirete (südame-, neeru-, suhkruhaigused, vaegkuulmine-, nägemine jne.) tõttu. Nende tervise eripärast lähtudes peab tagama looduses liikumise võimaluse.

Matkajate õigused ja nende juriidiline kaitse: Soovitav on töötada välja ja esitada seadused mis kaitseksid matkaradasid, ligi- ja läbipääsuõigust (esimesena vastu võetud Šveitsis).

Matkaradade komisjon.

Istungil võeti teadmiseks suvel toimunud Malaga konverentsi "Rambling and Territory" informatsioon. Kirjastatud on uus kaart Euroopa kaugmatkaradadest (E rajad). On kättesaadav ERA poest. E radade märgistuse ühtlustamiseks on plaanis teha üks ühine logo kõigile Euroopa matkaradadele tähistamiseks. Tähistusena tuleb kasutusele plaadike mille keskel E täht ja marsruudi number mida ümbritseb tähekeste ring. Lõplik otsus tehakse 2010 aastal Hispaanias La Palma konverentsil. Tutvustati digitaalset kaardikeskkonda www.geolives.com. Plaanis on alustada uue E raja ettevalmistamisega, mis saab alguse Põhja-Saksamaalt ja suundub Vahemere äärde ning teeb ringi ümber Vahemere. Ettevalmistus nõuab palju tööd Saksamaa ja teiste ümber Vahemere asuvate riikidega.

27.09.2008. II tööpäev.

Ennelõunal toimus ERA liikmesorganisatsioonide üldkoosolek. Kinnitati juhatause aruanne, eelarve, võeti vastu 5 uut liiget, vahetati informatsiooni olnud ja saabuvate sündmuste kohta. Kinnitati matkajuhtide koolituskontseptsioon. Koosolek kinnitas uue liikmemaksu milleks jäi 500 EUR.-i. Selles punktis hääletas EML vastu. Meie seisukoht oli, ERA presiidium peaks pingutused suunama ERA tutvustamiseks ning sponsorite ja muude rahastusallikate leidmiseks. Liikmemaksu järsu tõstmisega asetatakse rahastamiskohustuse raskus samuti mittetulundusühingutena toimivatele liikmetele.

Päev lõppes Tšehhi Turismiklubi 120 aastapäevale pühendatud kontserdiga vanas kindluses ja piduliku õhtusöögiga Blansko raekojas.

Järgmine aastakonverents toimub 01-04.10.2008 Hispaanias La Palmas.

Levo Tohva

Eesti meistrivõistlused jalgsi-mägimatkatehnikas

Selle aasta juunis toimusid järjekordsed Eesti meistrivõistlused matkatehnikas, mis olid uuel iseseisvusajal juba seitsmendad (on toimunud järjest alates 2002. aastast). Erinevalt varasematest aastatest võisteldi seekord küll ainult jalgsi- ja mägimatkatehnikas, toimumiskohaks Kohtla-Nõmme ja võistluspäevaks 8. juuni. Võistluste strassid kulgesid endise rikastusvabriku seintel ja konstruktsioonidel ning aherainemägedel, võõrustajaks oli Alutaguse Matkaklubi.

Võistkondade arv (7+1) oli suhteliselt tavapärane, kuid võib öelda, et võistkondade tase on tasapisi tõusnud ning teist nii konkurentsitihedat esikohaheitlust allakirjutanu viimaste aastate meistrivõistlustelt ei mäleta. Neljandat kohta lahutas esikohast vaid 2,5 kohapunkti, vaid paariminutilise ajavahe või mõnepunktiline trahvisumma võis paremusjärjestust oluliselt muuta.

Täiskasvanute arvestuses pälvis tänu stabiilsele esitusele esikoha Jaan Künnapil alpiniismiklubi I võistkond koosseisus Tõnu Põld (kapten), Pille Lepik, Taimar Väljataga ja Marko Aasa, teiseks tuli alpiklubi FIRN-i II võistkond koosseisus Andres Hiiemäe (kapten), Merili Simmer, Erik Jaaniso ja Erik Saarts, kolmandaks jäi alpiklubi Firn I võistkond koosseisus Priit Rooden (kapten), Eva Liivak, Ragnar Kruusimaa ja Hendrik Proosa.

Võistkond	Ülesõit ja päästetööd			Kaljutrass			Üldarvestus	
	Aeg	Koht	Punktid	Aeg	Koht	Punktid	Punktid	Koht
360	32.33	III	3	36.10	III	4,5	7,5	4.
JKAK I	31.22	II	2	33.44	II	3	5	I
JKAK II	45.47	5.	5	1.17.33	6.	9	14	6.
Koomaklubi	48.37	6.	6	1.00.01	5.	7,5	13,5	5.
Club 7 Winds	1.25.38	7.	7	2.08.19	7.	10,5	17,5	7.
FIRN I	29.11	I	1	38.31	4.	6	7	III
FIRN II	33.17	4.	4	20.51	I	1,5	5,5	II

Noorte arvestus

Alutaguse MK				54.47	I	1,5	1,5	I
--------------	--	--	--	-------	---	-----	-----	---

Peakohtunik: Heiki Erm
Rajameister: Raivo Plumer

Kohtunikud: Helme Suuk
Alar Süda
Enn Käiss
Ingrid Kuligina
Sekretär: Velda Buldas

Mägimatkaohutuse treeninglaager

Eesti Matkaliit korraldas 18.-19. oktoobril 2008 Karula veskil mägi-matkaohutuse ja päästetööde treeninglaagri I ja II taseme jalgsimatka, mägitatka ja alpinismitreeneritele.

Laagris pöörati tähelepanu ja arendati tegutsemist ohuolukordades ja päästetöödel. Läbi viidi praktilised õppused teemadel:

- kannatanu transport lihtsate vahenditega,
- plokisüsteemide ehitamine,
- kandraami valmistamine,
- kannatanu transport julgestusega: tõus,
- kannatanu transport julgestusega: laskumine,
- kannatanu transport saatjaga: tõus,
- kannatanu transport saatjaga: laskumine,
- kannatanu transport üle veetakistuse.

Lisaks toimusid loengud teemadel:

- Ohud mägedes,
- Tegutsemine õnnetusjuhtumi korral,
- Õnnetusjuhtumite statistika

Treeninglaagri juhendajateks olid matkatreenerid Jaan Künnap, Kalev Muru, Raivo Plumer, Heiki Erm, Valdo Kangur, Toomas Holmberg, Andres Hiimäe.

Õhtuses kavas oli muljetamas möödunud suvisest ekspeditsioonist Tjan-Shani kõrgematele tippudele Priit Joosu ja Kristjan-Erik Suurväli, lisaks oli neil ettevalmistatud rida näidisolukordi mägedes ettetulnud juhtumite ja olukordadega, osalejatel tuli analüüsida eksimusi, eksimuste põhjusi ning pakkuda tegevusi mis oleks saanud eksimusi ära hoida.

Osalejad harjutasid kahe päeva jooksul gruppides läbi kõik nimetatud teemad, analüüsiti oma tegevust ja puudusi. Treeninglaager oli vajalik, mitut puhku hakkas silma osalejate tagasihoidlik (tehniliste) oskuste pagas, ka elementaarsel tasemel. Õppuste käigus sai üle käidud ka ohutustehnika ja -võtete ABC.

Andres Hiimäe

41 aastat matkaõpet Eestis

22. detsembril 1967 alustas Tallinna Turismiklubi juures tegevust mägitatka instruktorite seminar. Õppustel osales 26 matkajat alpinismiinstruktorite Heino Paltseri ja Ragnar Palmre juhendamisel. Lõpetajaid oli 19, s.h Edgar Haavik, Uudo Kaar, Ahti Olli, Rein Randma, Raimond Tamming, Jaan Tätte, Ruth Ääro jt. Seda sündmust peetakse organiseeritud mägitatkamise ja matkaõppe alguseks Eestis.

Peagi alustas matkajate õpet Tallinna Turismiklubi mägitatkakool. Kooli juhatajaks oli algusaastatel Ahti Olli, 1975. aastast alates allakirjutanu (paar aastat Jaan Henno). Loengud toimusid Mustamäel Tallinna Polütehnilise Instituudi auditoriumides alates veebruarikuust, õppused Pirita jõe järsul kaldal, Naagel ja Rannamõisas. Iga-aastased õppematkad viisid mitukümmend kooli lõpetanut Kaukasuse või regulaarselt toimuvate mägituriaadide baaslaagritesse teistes NL kõrgmägedes.

Peale Tallinna Matkamaja valmimist jätkas Tallinna Turismiklubi mägitatkakool oma loenguid selles. Kaheksakümnendate aastate teises pooles töötas ka mägitatkakooli algõppe kursus, mida vedas Edgar Haavik. Samuti mitmed teiste matkaliikide koolid Tallinnas ja enamuses klubides ning matkainstruktori õpe Tallinnas.

NL sisulise kokkuvarisemise ajal 1991. aasta augustis oli matkakooli rahvas 'rindel' --mägituriaadi õppelaagris Kaukasusel. Kohalik balkaari rahvusest ratsanik tõi meile regulaarset infot sündmustest Moskvas ja Tallinnas.

Peale Eesti Vabariigi taasiseseseisvumist, uutes tingimustes korraldas Aleksander Annus skautide matkaõpet ja Ingrid Kuligina Alutaguse MK-s paar aastat retkejuhtide/ lühimatka juhtide kursust.

2004. aastal liitus Eesti Matkaliit Eesti Olümpiakomitee ja SA Kutsekoja sporditreenerite atesteerimise süsteemiga, mis lõi soodsa pinnase ka matkaõppe jätkamiseks uutes oludes. Seekord matkatreeneri õppena, mis toimub praegugi mitu korda aastas EML kutsekomisjoni korraldusel.

2006. aasta sügisel jätkati matkajate matkaõpet Harju MK matkakursuse nime all. Programm koostati mägi-, jalgsi-, suusa- ja jalgrattamatka vajadusi arvestades. Kursust juhendasid atesteeritud matkatreenerid Tõnis Puss ja allakirjutanu

Hiljuti alanud kolmandal õppeaastal pakub Harju MK matkakursus vajalikke teadmisi ja oskusi Tallinna Matkamajas (Raekoja plats 18) oma vastvalminud sisehoovi ruumis. Koolitus kestab kevadeni 2 korda kuus neljapäeviti kell 17.30 20.30. Kuulatakse loenguid ja kinnistatakse oma teadmisi praktilistel õppustel atesteeritud matkatreenerite juhendamisel. Kursust juhendavad Tõnis Puss ja allakirjutanu. Peagi saame kasutada ka uut trükist tulnud matkaõpikut.

Kursusele ootame sportliku matka esmakogemusega jalgsi-, mägi-, suusa- ja jalgrattamatkajaid. Veel on mõned vabad kohad. Hind on matkajale väga soodne. Täpsemat infot saab Harju MK veebilt www.matk.ee/harjumk.

Ülo Kangur

Jalgsimatkast Baffini saarel

Matkapiirkond: Põhja-Kanada, Nunavuti territooriumil, Baffini saare lõunaosas

Matkaaeg: 20.07.08-12.08.08 (23 päeva)

Läbitud vahemaa: 320 km jalgsi

Matka raskuskategooria: V

Matkakulud: 44 tuh kr/ in

Matkagrupp: 6 in, Kersti Ehala, Avo Raigla, Ülo Kivistik, Reho Pakats, Ivar Järving ja Guido Leibur

Baffini saar on inutide ja jääkarude maa. Kui inimesed on pärast eelmise sajandi viiekümnendaid aastaid asunud kõik saare üheksasse asulasse, siis jääkarusid võib leida kõikjalt. Kahjuks ei õnnestunud meil jääkaru näha – jõudsime sinna, kus karu oli nähtud ikka mõni päev varem või hiljem. Baffini saarel elab kokku 11 tuhat inimest ja ilmselt mitte vähem jääkarusid. Baffin on oma nime saanud inglise maadeuurija William Baffini järgi, kes korraldas saare ümbrusesse kaks ekspeditsiooni 17. saj alguses. Eesmärk oli loodeväila leidmine, mis tol ajal jäi avastamata.

Baffini saar on ca 1500 km pikk ja keskmiselt 250 km lai, olles seega suurim saar Kanadas. Suur osa saare keskosast on kaetud liustikega. Neist suurim Penny Ice Cape (6 000 m²) jäi meie matkapiirkonda. Matkamiseks on Baffini saare huvitavam osa lõunas, kus asuvad saare kõrgeimad tipud Mount Odin (2147 m), kuulsaimad mäed Mount Asgard (2015 m) ja Mount Thor (1678 m). Viimase mäe 1250 kõrgune ja 105° nurga all olev kaljusein on kaljuronijate üks lemmikpaiku. Saare lõunaosas lõikab saare läbi sügav edela-kirdesuunaline Weasel-Owl'i org (Akshuyak Pass). See 97 km pikkune iidne rännutee on matkajate lemmikmarsruut saare läbimiseks. Oru ümbruses on Auyuittuq'i rahvuspark, milles liikumiseks on vaja osta luba. Keskmiselt külastab aasta jooksul rahvusparki ca 300 inimest.

Meie matka eesmärk oli omal käel jõuda Baffini saare edelarannikult lähima asulani kirderannikul. See teekond jagunes kaheks osaks. Esimene matkapool kulges mööda traditsioonilist matkamarsruuti (pikki Weasel'i ja Owl'i jõgede orge) väikese kõrvalradiaaliga Mount Asgardi ümbrusesse. Teine matkaosa kulges üle kolme ca 1 km kõrguse kuru ja läbida tuli 2 suurt fjordi. Rahvusparki töötajad ja ka kohalikud ei teadnud selle marsruudi varasemast läbimisest. Meie jaoks olid kindlasti matka huvitavamad osad Mount Asgardi ümbrus ja matka teine pool.

Ei saa rääkimata jätta tänavusest erakorraliselt soojast aastast selles piirkonnas. Ametlikult fikseerituna oli suve keskmine soojus viimase 40 a rekord. Meie jaoks tähendas see suhteliselt päikesepaistelisi ilmu, kus päevane temperatuur tuulevaikses kohas tõusis varjus tihti 20° -ni ja väga kõrget jõgede veetasel põhjustatuna liustike intensiivsest sulamisest. Osalt meil ka vedas, sest matka kolmandal päeval pandi matkarajoon ametlikult kinni. Meie saime sellest teada muidugi hiljem. Kinnipaneku põhjuseks oli ühe moreenijärve läbimurdmine põhiorgu. Seetõttu tõusis Weaseli jõe veetase keskjooksul ca 4 m. Võimas veevool viis ära matkajate ehitatud korraliku rippilla, millest meie olime eelmisel päeval üle läinud. 23.juuliks toodi helikopteritega rajoonist välja 22 matkajat ja kuni 10.augustini oli põhiorg matkajaile suletud. Osa gruppe tegid siiski poolikuid marsruute minnes ühest oru suudmest sisse ja tules samasse kohta tagasi. Nende gruppide käest me rajooni kinnipanekust kuulsimegi.

Tehniliselt on tavaoludes põhiorus liikumine lihtne. Ainsaks tehniliseks elemendiks on mõnede suuremate jõgede läbimised. Rahvuspargi keskuses meile tehtud tunnilisel instrueerimisel pöörati tähelepanu kahele aspektile: jõgede läbimisele ja jääkarudele. Jõgesid soovitati läbida kell 4-5 hommikul. Meie läbisime neid suure veega just siis, kui parasjagu jõe äärde jõudsime ja kasutasime tõsisemates kohtades seinana läbimist. Tavaliselt piisas aga matkakepile toetumisest.

Põhiorus on iga 20 km järel oranži värvi päästeonn, milles ka raadiojaam.

Mööda liustikke liikusime palju. Kuni ca 1,2 km kõrguseni olid liustikud avatud ja lumeta. Pragusid on suhteliselt vähe ja tõsiseid jäämurde on ainult merre suubuvate liustike alustes osades. Avatud liustike kalle on väike ja liikusime neil nii kassidega kui ilma. Kõrgemal kui 1,3 km oli pehme lumi (läbivajumist keskmiselt 20 cm) ja ohutuks liikumiseks olime sidemes. Liustike külgedele jäävad oru nõlvad on sagedasti läikima lihvitud sildead kaljud. Külgorud laskuvad liustikele suhteliselt järsult.

Turneri liustikul, 1600 m

Matka teise poole marsruudil tuligi meil enamasti liikuda mööda järskude külgorude nõlvu. Ühe jõe läbimiseks tuli kasutada siin köisjulgustust, mõnes kohas

tegime hulga lisakilomeetreid, et oru ülemjooksult paremini jõest läbi saada. Laiade orgude suudmed on täis pehmet liiva/savi. Näiteks Maktaki oru suudmes üritasime väikese kaasavõetud katamaraaniga 2 km laiust jõe deltat ületada. Kahjuks ei saanud jõe kaldale üldse liginedagi, sest pehme veest läbiimbunud liiv üldse ei kandnud. Tasapisi vajusid 0,4 - 0,5 m sügavusel asuva igikeltsani.

Meie oma matkal jääkaru ei näinud, kuid tema jälgi küll. Jääkarude ohu tõttu tuleb mereäärsetes piirkondades viibimise aega võimalusel minimiseerida. Sõitsime matka alguses Pangnirtungist renditud paadiga 30 km lahe suudmesse ja matka lõpus tuli meil Broughtoni saarele saamiseks tellida paat mõne km laiuse mereväina läbimiseks Qikiqtarjuaq'i asulani.

Matka varustusest. Toitu tegime bensiinipriimustel, lõket on võimalik teha ainult mereäärsest uhtepuidust. Matkakepid olid meil tellitud Kanadast ja varustatud metallotsikutega. Kõigil olid sidemed ja kassid. Kaasas oli ka elementaarne alpivarustus. Jõgede ületamiseks 2,2 kg kaaluv väike ühe-inimese katamaraan. Karude hirmutamiseks tellisime Kanadast sportpüstolid, kuid need ei jõudnud matka alguseks Montreali. Kerge tõrjevahendina oli meil Eestist kaasa võetu pipragaasi ballooned. Grupisiseseks sideks olid 30 km tegevusraadiusega raadiojaamad. Igal õhtul saatsime lühisõnumeid Iridiumi satelliitside vahendusel Eestisse meie matka kodulehele. Kaardimaterjal oli elektroonne ja GPS-s. Seljakottide kaal matka alguses oli meestel 35 kg.

Baffini saarele suvel minnes tuleb kindlasti arvestada võimaliku halvema ilmaga piirkonnas. Tüüpiline suve temperatuur on siin 5-7°, kerged vihm ja tugevad tuuled.

Piirkonna kenamad kohad on kindlasti Summiti ja Glacier järvede ümbruse liustikud ning sealsed mäed.

Guido Leibur

Matk nagu filmis

Lõpuks sai ära käidud Paapual, Uus-Guinea saarel, kuhu olin üritanud pääseda ammust aega mitmeid kordi, kuid erinevatel põhjustel sõit ikka katki jäänud. Suurest kangekaelsusest loobumismõtetel idaneda ei lasknud ja asi oli seda väärt, sellist eksootikat, dokumentaalfilmi elamust ei saa arvatavasti kuskilt mujalt maailmas.

Ajendiks oli nagu ikka suur mägi, saarel asub Austraalia-Okeania kõrgeim tipp Carstensz Pyramid, 4884m, 5B, kuid põhieesmärgiks oli vast ikka osasaamine vihmametsa peitunud loodusrahvaste elust.

Uus-Guinea saar on suuruselt maailma teine, Eestist 20 korda suurem, 85 %-lt kaetud metsaga, mägede vahel suured sood, sinna peitunud 3-6 miljonit inimest kuuluvad üle 250 (1700)-sse eri keelt-dialekti kõnelevasse rahvusgruppi!? Õnnestus viibida monide, lanide, danide, kombayde ja korowayde külades ja saada osa nende ehtsast lihtsast elust. Põllumaaks sobival alal elatub rahvas põllundusest, soistesse vihmametsadesse varjunud inimesed elavad vai- või puu(ladva)majades, elatuvad korilusest, raiuvad kivikirvega ja kütivad vibuga.

Tallinnast lahkusime juuli keskel, Jakarta võttis vastu lämmatava soojaga. Peale paaripäevast linna slummides kolamist lendasime Paapuale, Timikasse. Esimene üllatus oli, et lennukile vastutulnud olid paljajalu, räbalas riietuses mustanahalised. Paari tunni järel lendasime väikelennukiga edasi Sugapa külla, moni hõimu keskusse.

Olin suutnud pika nurumisega reisioperaatorilt välja kaubelda 6 päevase matka mäe alla läbi tõelise vihmametsa, üldjuhul pakutakse kõigile kopterireisi. Kopterireis meid küll ei rahuldanud, kuidas saad sealt ilma džunglis seiklemata tagasi tulla. Viis aastat tagasi käidi usinalt läbi metsa, kuid siis juhtus äpardus, mõned mägironijad löödi sisside poolt metsas lihtsalt maha, seejärel pandi see metsarada jäädavalt kinni. Nüüd said ka reisikorraldajad meist initsiatiivi ja katsetasid meiega täiesti uut, seni käimata teevarianti algusega Sugapast.

Sugapa paikneb ca 1500 m kõrgusel, kõrgel, teraval pikal mäeharjal. Lennukile jooksis vastu pool küla, üpris kirju seltskond, kõik paljajalu, osa mehi uhketes maalingutes, kaunistatud linnusulgedega, peenisetorudega, käes vibu-nooled, naised rohuseelikuis ja topless!

Majutuspaigas selgus, et niipea me minema ei saa, mereäärses piirkonna keskuses oli surnud kohaliku hõimu suur saadik, teda oli vaja matta, meiega tegelemiseks olnud lihtsalt aega.

Seetõttu saime pikemalt näha-tunda kohalikku elu. Üldjuhul valged seal ei käi, meie vastu oldi uudishimulikud ja lahked, olid ise huvitatud pildistamisest, raha ei küsitud. Oli turupäev, ümbruskonna külade inimesed olid tulnud ostma-kauplema, meie saime näha vägagi eksootilis-värvikaid tegelasi.

Kui (katoliiklike) matustega ühele poole saadi, läks veel pool päeva, et meile saate-meeskond komplekteerida, iga läbitav küla ja piirkonna pidid olema esindatud. Kokku sai meid palju: 6 ronijat, 2 giidi, kokk, ca 16 kandjat, 2 sõdurit automaatidega, politseinik, pastor ja hulk huvilisi: naisi, jahimehi, noori, koer. Olime

esimene valgete inimeste grupp, kes külla tuli ja ka metsa läks, seda nalja pidi ju vaatama.

Esimesel päeval kõndisime külade vahel, rada oli, kuid mitte hea, oli ronimist järskudel libedatel nõlvadel ja jõgede läbimisi. Teisel päeval jäid relvakandjad ja pastor maha, küll saate isegi hakkama. Järgmised 2 päeva turnisime vihmametsas, seal käimine oli omaette kunst: kõige ees vehkis matšeelega mees, tema järel trampis kogu jõuk rada, kuid kõndimine nõudis ikka mõõdukas tempos täit tähelepanu: pidevalt tuleb ronida üle mahalangenud puude, okste, juurikate, kivide, iga sammu tuleb valida, muidu kukud kuhugi auku okste-juurikate vahele, libised nõlvast alla, väänad või murrad jala. Maapind oli libe-ligane, kummikuid jäid savisse kinni. Eriliseks takistuseks on veerikkad jõed, need on tihti kanjonites, möödumiseks vaja tõusta järsule nõlvale või võimalusel ületada vahutav vesi mööda rontidest lianiga kokkuseotud purdel.

Lõpuks jõudsimme sellisesse metsapiirkonda mida võis vaid muinasjuttudes ette kujutada: paarikümne meetri kõrgused puud olid täis liaane, need omakorda paksu vett-tilkuga samblaga kaetud, metsaalune hämar ja ligane, edasi pääseb vaid puurontide ja kändude alt läbi pugedes, ootad, et kohe ilmub nõiamoori majake kanajalgadel.

Neljandal päeval jõudsimme platoole, mets taandus, kogu pind oli soine, võsa täis, kolmel korral tuli püstloodsest kaljuastangust, 200-300 m, üles ronida. Nii mõnigi mees vajus soos hargini mudasse või kaotas saapa. Käigupäevad kestsid 7-8 tundi, ilma lõunata, õnneks suurt vihma ei saanud, kuid peale kahte pidi selleks alati valmis olema.

Kuuendal hommikul öeldi: süüa ei saa, paar tundi astumist, baaslaagris sööme tummiselt. Sellest sai meie retke raskeim päev: ei leitud üles New Zealandi (2B-3A) kuru, mindi ringi üle ohtlikke lihvitud oinapeade ja jõuti baaslaagrisse 8,5 tunni pärast!

Kohe järgneval ööl mäele minek ei tulnud kõne allagi, tegime väikest luuret. Kaljusein oli vägev, 650 meetrine püstloodis kalju (keskmise kalle 70°) tegi ärevaks, kuid teadmine, et sealt on üles saanud üpris lahjad tegelased, rahustas (ka meil oli 3 inimest, kes ei olnud kaljudega just sinasõbrad).

Kell 2 öösel, kottipimedas hakkasime pealampide valgel kaljuseina poole astuma. Piserdas vihma, tuli keebid peale tõmmata. 20.-ne minutiga ületasime madala kaljukuru ning laskusime Carstenszi jalamiorgu, täpselt tunni pärast olid vööd peal, riietus vahetatud ja alustasime ronimist. Moodustasime kolm kahest gruppi, igas üks kogemustega, teine vähem kogenenud ronija, giid kõige ees. Marsruudil olevad tuginöörid olid küll veidi sopased ja jäätunud, kuid rahuldavas seisus ja andsid ronimiskiirusele palju juurde. Järsud ja väga järsud lõigud vaheldusid laugemate riiulitega, viimane 200 meetrit oli päris püsti. Kalju oli hästi ronitav, rohkete nukkidega, ääretult kare-krobeline, väikseid kivikesi ikka lendas.

Kell 5.30 hakkas silmapiiril kergelt koitma, vihm oli järgi jäänud, orud olid pilvi täis, ülal selge taevas. Kella kuueks, kes veidi varem, kes hiljem tõusime kõik esimeste päikese-kiirte saatel teravale mäeharjale. Edasi tundus asi lihtne olevat,

kuid võta näpust, sajakonna meetri järel lõhestas mäeharja 15-20-ne meetri laiune ja sama sügav läbiv lõhe, millest kiikusid üle neli nööri. Varem laskuti lõhe põhja ja tõusti teiselt poolt üles, kuid tõus oleks negatiivsel seinal, seega üpris ebamugav. Nüüd kasutatakse aja võitmiseks nööri. Esialgu tundus asi päris hull, nööri kinnitumine, eriti sealt ärasaamine näis keerukas, sest nöörid olid seotud madalatele kividele, seisukohast allapoole. Kuid üksteist aidates ja julgustades saime sealt vähem kui tunniga üle, asi taandus vaid ettevõtmisse.

Edasi oli veel paar ebamugavat, kaldus plaadil kitsamat lõhet, kust lühikese jalaga ülesaamine oli omaette julgustükk ning väike firmi lõik (ei olnud meil kasse ega kirkat). Ca kella üheksaks tõusime kõik väikeste vaheaegade järel väiksele kaljutipule, kust kõrgemale polnud enam kuhugi minna. Ilmaga vedas, meie kohal oli taevas selge, vaated avarad, taamal pilved. Pole ka internetis ühtegi selget pilti sealtkandist näinud, kuid meie saime. Ühel pool sirgus Nga Pulu lumine koonus, milline on vaid 2 m Carstenszist madalam, teisel pool laius hiiglaslik kullakaevanduse karjäär, paarikilomeetrise läbimõõduga ja poole kilomeetri sügavune lehter.

Mäetipus viibisime ligi tund, poseerimine ja pildistamine võttis nii palju aega, et ka pilved jõudsid lõpuks kohale. Tagasitee sama mis tulles, kuigi algul räägiti mingist otsevariandist. Jälle haigutavate lõhede ületamine nööri, siis pidariga tuginööri pidi alla. Baaslaagrisse jõudsimel kella kaheks, seega kogu käik 12 tundi, puhast ronimist 9 tundi. Arvestades meie grupi koosseisu on tulemus väga hea, keskmine käigu aeg pidi olemagi 12-14 tundi, rekord 7 tundi, eks meiegi oleks saanud veidi pingutades paar-kolm tundi kiiremini.

Tagasi minekuga oli jälle probleeme, kuna baaslaagris oli külm, nii 10-15°C vahel, siis lasid neegripoistest kandjad sealt kiiresti eelmistesse-soojematesse laagritesse jalga, kuhu olid juba enne mõned meie saatjad maha jäänud. Mingisuguse informatsiooni tulemusel jõudsid nad pika ootamise järel ikka kohale ja tagasi tee võis alata. New Zeelandi kuru ületamine käis libedalt ja eks ikka tagasitee käib kiiremini.

Tagant kolmandasse laagrisse jõudes ootas ees üllatus, mahajäänud jahimehed (vibude ja väikese koeraga) olid vahepeal saagiks saanud 2 kuskusi (5-6 kilone puu otsas elav, lauglev kukurlane) ja 2 pontsakat sipelgasiili, kõik ilmselt looduskaitse alused elukad. Esialgu prooviti osa saagist meile maha müüa, kuid peale meie keeldumist tassiti veel päev kaasa, metsa jõudes küpsetati aga kuumade kivide ja taimelehtede vahel maa-augus ära.

Peale mäematka lendasime üle saare pealinna Jayapurasse, sealt omakorda saare keskel paiknevasse Wamenasse, dani hõimude keskusse. Danid elavad viljakal laugel maal, juurdepääs regilaarlendudega, nende juures käiakse tihti, neist on palju kirjutatud. Eks seetõttu tegimegi selle vea ja läksime ka neid vaatama, kuid peale moni külades viibimist polnud seal midagi põnevat. Vast niipalju, et nad demonstreerisid meile suurejoonelist sõjatantsu, teisetüübilist küla ja 375 aastat vana suitsetatud pealiku muumiat.

Seejärel me üürisime misjonäridelt väikelennuki, et lennata piki saart Paapua riigi piirini, ürgmetsas, puuladva majades elavate, korilusest elatuvate, kivist tööriistu kasutavate ja väidetavalt peadeküttideks peetavate korowaide juurde.

Lennuk maandus soo-lennuväljal mille rajal oli 2-3 cm vett. Yanimuras elavad kombaid, nende elamud on 1,5 m kõrgustel vaiadel, et vihmaperioodil vesi neid ära ei uputaks (võib sadada kuni 22 tundi päevas, aastas 6 m). Küla vahe oli nii ligane, et meiesugused käisid vah vahel lihtsalt selili, seda kuival ajal. Kombaid kardavad metsas elavaid korowaisid ja räägivad nende kohta igasuguseid õudusi.

Korowaide juurde minnes sõitsime esialgu tund piroogidega mööda jõge, et seejärel väga ligases džunglis trampides paari tunni pärast jõuda esimeste eluasemeteni. Oli kuus avarat puuladva maja, nii 50-70m² ja üks hästi kõrge nn. kindlusmaja. Elanikud vaid ühes majas, päris paljas vanamees ja seelikujupiga naine. Ilmselt olid teised metsas saagijahil. Kuna võõraid nende juures ei käi, tuli vana peagi meid uudistama aga naine hakkas teda selle eest ladvamajast sõimama.

Õhtupoole jõudsime järgmisse külla, sinna jäime paariks päevaks pidama, tegime vaid radiaale kõrvalküladesse. Põnevaim tegevus oli saago palmi töötlemine, nn. saago tapmine. See oli omaette suur rituaal, saago on nende peamine toidus, külad ehitataksegi suurte saago salude lähistele. (Paljad)mehed võtavad saago kivist kirvega maha, pooltel tüvel avatakse koor ja vaid mini-mini seelikuis naised tambivad tüveosa peeneks, seejärel uhutakse sealt kraaviveega tärklis välja, millest küpsetatakse hiljem kakuke. Teine pool tüvest lastakse 3 kuud metsas seista, et sinna mardikad koore alla muneksid, millest areneksid prisked vaglad, metsarahva maiuspala.

Wamenasse tagasi jõudes õnnestus osaleda ka suurelt välja reklaamitud kohaliku rahva tantsupeol, millest arenesid välja massilised tänavarahutused ühtse vaba Paapua riigi toetuseks.

Peale Uus-Guinead olime veel mõned päevad Bali saarel, sealne omanäoline kultuur ja loodus väärts seda igati. Sõitsime saare risti-põiki läbi, uudistasime riisipõlde, templeid ja vulkaane, uurisime pärlikasvatust ja -püüki, ja muidugi need lõunamere mõnud ja ahvatlused.

Kui keegi otsib siit maailmast veel eksootikat, siis Indoneesia saared ja Paapua on kindlasti esiplaanil, soovitan soojalt, te ei kahetse.

Tõivo Sarmet

Seiklusmatk Annapurnal

Üldinfo

Riik: Nepal

Pindala: 147 181 km.

Pealinn: Katmandu

Rahvaarv: 27 133 000 inimest

Riigikeel: nepali keel

Ajavöönd: Nepali aeg on Eesti ajast eest 3 tundi ja 45 minutit

Raha: Nepali ruupia (kurss ca. 5,4 ruupiat= 1 EEK)

Usk: Valdavalt hinduism, budism on levinud Himaalaja piirkonnas

Nepal on riik Lõuna-Aasias, mis piirneb Hiinaga ning Indiaga.

Nepalis matkamise parim viis on jalgsimatk. See on küll aega ja pingutust nõudev viis, kuid vaid nii on võimalus külastada kohti, mis pakuvad parimaid elamusi ning imeilusaid vaateid. Mägikülades näed inimesi, kelle elustiil pole põlvkondade vältel muutunud. Enamik kohalikke usaldab välismaalasi. Ilmselt on selle põhjuseks ka asjaolu, et Nepal pole kunagi olnud okupeeritud võõrvõimude poolt.

Annapurna ringretk on eriline selle poolest, et see on jõukohane kõigile, kelle tervis on korras. Arvatavasti selletõttu ongi Annapurna ring Himaalaja mäestiku populaarseim rada. Lisaks on Annapurna ring üllatavalt mitmekesine, pakkudes väga erinevaid maastikke alates lähisekvatoriaalsetest vihmametsast ja alpiaasadest ning lõpetades lumeväljadega. Temperatuuri kõikumise poolest on see justkui matk läbi kõigi aastaegade. Samuti teeb retke huvitavaks kultuuriline varieeruvus, hõlmates nii hinduistlikke kui budistlikke piirkondi.

Sellise infoga alustas meie 16 liikmeline matkaseltskond **8. aprillil 2008** lendu Tallinast Delhisse. Kokku oli kogunenud väga kirju seltskond – 6 seltskonnast olid saanud eelneva mägikarastuse Kilimandzarol ronides, osad olid lihtsalt erinevatelt matkadelt osavõtnud, kuid oli ka matkarebaseid.

Minul kui grupijuhil oli alguses tõsine mure grupi suuruse tõttu – tõsisele mägimatkaile nii suure grupiga tavaliselt ei minda, Kuid osa sellest murest võttis enda kanda meie kandjate seltskond eesotsas head inglise keelt kõneleva Vidyaga ning peasherpa Danuga. Kuna Annapurna ringretkel tuleb läbida korduvalt erinevaid loodusparksid, ning nende läbimist jälgib kohalik korraldajad (igas kontrollkohas ootas ees ülevaatus koos matkaja fotoga), siis omapäi seal kedagi seiklema ei näinud. Kõikidel matkajatel oli kaasas kohalik giid või kandja.

Kui olime jõudnud edukalt **10. aprilliks** Delhist Katmandusse, sattusime otse valimismõllu – mis tegelikult tähendas absoluutselt liiklusevaba suurlinna, samuti oli keelatud igasugune alkoholi pruukimine. Meile tähendas see bussiga linnaekskursiooni ärajäämist, mis asendati jalutuskäiguga euroopalikku Katmandu linnaossa. Külastasime Bouddhanat'i stuupat ja kloostreid ning Nepali kuninga endise palee asukohta. Etteruttavalt peab tõdema, et kohalikud

matused/surnupõletus meil siiski nägemata siiski ei jäänud – ärajäänud bussisõit tehti meile tagasi enne riigist lahkumist.

Ning **11. aprilli** varahommikul algabki bussisõit meie matka algpunkti Besisahari. Millegipärast meie bussijuht arvas, et oleme tulnud bussimatkale ning meid viiakse Besisaharist otse bussiga mööda võimatuid mägiteid ööbimiskohta Bhulbhulesse.

Ning **12. aprillil** algab siis tõesti matka jalgsi osa. Esialgu pidevalt tõusvas suunas. Esimesel päeval läbisime 8 tunniga 21 km. Kuumus teeb meie talviste tingimuste harjunud kehadele liiga, päike võtab õhtuks punetama riietest katmata naha. Õhtuks jõuame Jagat'i külla, kus valmistatakse aastavahetuse peoks. Selgus, et saadame kohalike kommete järgi ära aastat 2064. Tants, pidu, külalistele helekollased siidist kaelasallid.

13.aprill. Uusaasta!!! 2065!!! Kuid meid naudime edasi muutuvat loodust ja maastikku. Liigume piki Marshanyandi jõge Charapani küla suunas. Tal'i külast algab väga efektselt suurte valgete väravatega Manangi piirkond. Tugeva põllumajanduse ja karjakasvatuse suunitlusega. Lõunasöök valmib meie kokkade abiga maalilise Tal'i järve kaldal jalgpalliplatsil, samas kõrval on näiteks muulade sünnitusmaja. Minu kõrgusnäitudega SUUNTO kell on fikseerinud meie liikumise kõrgusteks 1300-1500-1550-1470-1550-1500-...-1860 m jne. kokku 7,5 tundi.

14-15.aprill. Algavad rododendronimetsad. Kui ise selles olla, siis põõsad on nii kõrged, et elamust ei tekigi. Vaid mahakukkunud imeilusad õied viitavad peakohal õõtsuvale ilule. Kuid vaadelda erivärvilisi rodometri mäenõlval – see on alles vaatepilt!

Loodusvaated meenutavad nagu põrgut ja paradiisi koos – kõik ühel vaatel – pilved, lumine mäetipp, mäenõlvalt laskuv vahune kosk, puud, rododendronid.

Tõuseme-laskume-tõuseme, jalg jala ette. Iga grupiliige omas tempos. Suure grupi eelis on see, et sa kunagi pole ühelgi teelõigul üksi, ikka on keegi kellega muljeid vahetada, ümbritsevat ilu arutleda, vaadelda eemalt paistvaid 8000 m mäetippe, arutada igasuguseid maailma asju. Vahva!

Taimestik muutub üha vaesemaks, ümbritsevad mäed kõrgemateks. Ning 15.kuupäeva õhtuks oleme 3330 m kõrgusel Humdes.

16.aprillil teeme esimese aklimatiseerumismatka Milarepa koobastesse – see tähendas järsku mäkketõusu 3312meetrit 3844 meetrile. Vaid 500 m tõusu, kuid oh kuidas võttis ähkima ja ohkima! Mõningatel algasid esimesed peavalunähud. Kuid koobastes varjuva kloostri elanik/munk oli kohal ja võttis meid vastu sooja tee ning soovijatele ülivürtsika supiga. Tohutult palvelippe ja küünlaid. Kui ülesronimine oli väga vaevaline, siis allatulek võrdus allalendamisega. Ning õhtuks leidsime endid Manangi külast (3540m). Samal õhtul külastasime kohalikku Päästkeskust ja kuulasime ära kohustusliku loengu mäkketõusude keerukusest. Saime teada, et oma 16 pealise seltskonnaga kuulume kõiki kõrgmäkke ronijate 4 riskigruppi:

- ☐ Meid on rohkem kui 10
- ☐ Tuleme meretasapinnaliselt maalt/kontinendilt

☐ Oleme kõik sportlikud – liigume liiga kiiresti, mägedes ei joosta vaid jalutatakse

☐ Enamus tarbib alkoholi

17.aprill. Seega – me asusime järgmisel hommikul siiski kõik teele. Kuid lubasime omavahel, et ei tarbi enne kuru ületamist enam alkoholi vaid suures koguses muid vedelikke, suppe(eriti küüslaugusuppi). Huvitava oli muidugi ka see, et kui Katmandus tundusid igasugused hinnad olevad odavad, siis mida kõrgemale jõudsim, seda kordades kallimaks muutusid nii jook-söök kuid ka näiteks telefoni-interneti ühendus.

Varustasime endid mäehaiguse tablettidega.

18.aprill. Tõus-tõus-tõus. Kõige kõrgemal asuv ööbimiskohake Thorung Phedisse 4450m. Taas aklimatiseerumistõus kõrvalasuvale mäenõlvale – kohustus tõusta otsejoones vähemalt 300 m. Olla veidi seal pikali ja siis alla tagasi.

Jube külm ja rõske on see ööbimine. Magamisest nii kõrgel niikuinii midagi välja ei tulnud ja start on öösel kell 2.

19.aprill. Lumi. Õnneks pole väga külm, kuid absoluutne pimedus. Tõusurajal välguvad vaid matkajate pealampide valgustäpid. Kandjad jooksevad piki mägitel pilkases pimeduses. Nende kandamid on ju nüüd kerged – kõik kaasasolevad riided on meil selga pandud pesu, soojenduskiht, tuulekindlad joped-püksid. Kindad, mütsid. Kostub vaid matkakeppide klõbin vastu kive. Liigume vaevaliselt, kuid liigume siiski. Igaüks omas tempos. Lootuses jõuda päikesetõusuks Thorangi mäekurule 5416 m.

Samm ja samm ja jälle samm .. peavalu pole, kuid õhku napib. Hingata on raske. Ees paistab lumine silmapiir ja kuru piir . Millegipärast näen äkki silme ees roosasid lilli, nad lõhnavad hästi ja kutsuvad maha istuma. Tahangi istuda (vist juba istungi), kuid keegi hakkab samas kurja häält tegema ja sunnib püsti tõusma. Miks? Tahan siin istuda ja vaikselt olla. Kuid uuesti sikutatakse mind püsti ja sunnitakse sügavalt hingama ning tegema üks samm edasi. See on Raivo, kes õnneks oli liikunud minu selja taga, kui otsustasin „lilli nuusutama minna“. Paar sügavat sissehingamist tõid reaalsustaju tagasi, olin nn kopsud õhust tühjaks hinganud – ju see oligi see sportlik hingeldamine, mille eest meid hoiatati. Vaikne edasimineku viis lõpuks sihile – meie ees avanevad päikesetõusus vapustavad Kõrg-Himaalaja vaated. Ilm on täiesti tuuletu, mis pidi olema ebatavaline sellel kurul. Kellel on enesetunne hea, saavad loa veeta kurutipul 10 minutit ning nautida vaateid tõusvas päikese sätendavatele tohututele jääväljadele/liustikele, teha pilte, siduda palvelippe jms. Üritame gruppi kokku saada, et pilti teha, kuid ei saa, vahemaad on liiga suured – esimesed peavad peavalu vältimiseks või lahtisaamiseks laskuma hakkama, viimased on alles saabumata. Minust veidi hiljem jõuab kohale meie tohter Katri, kuid kuna tal on halb enesetunne, liigub otsejoones allapoole edasi.

Fantastiline on ka see, et meie grupi vanim matkamees Tiit on üsna tublilt kurutipuga hakkama saanud. Tal on põlvedega probleeme, kuid nüüd ootab ees just põlvedele halvem teosa 5 tundi järsku laskumist lumel ning märgadel kividel.

Laskumine on isegi keerulisem (kulus 6 tundi) kui oli viimane tõus. Igatahes jõuame pärast 12 tunnis päevateekonda lõpuks 3800m kõrgusse Muktinath'i. Õhtusöögiks on pidusöök - grillitud jakiliha.

20.aprill Ringretke kõrgeim tipp on küll ületatud, kuid päris ilma kadudeta see siiski ei läinud. Kuigi meie grupp 16 inimest tegid selle ära, ei tulnud tervisehädade tõttu kaasa 2 pakikandjat, kes olid pöördunud tagasi ning ka meie 2 meesliiget olid kurnatud – Tiit ja Priit põlvevaludes. Ning kui jõuame Jomsomi esimesse lennuvälja lähistele, otsustavad Sven ja Tiit edasise liikumisviisiks kasutada lennukit. Tiit lendab ette meie matka lõpppunkti Pokharasse. Priit liigub koos meiega edasi erinevate liikuritega – kas valutavatel jalgadel, autoga, bussiga, mootorrattaga.

21.-25.aprill laskume-laskume-laskume. Kuid see Kaligandaki jõe org on täiesti erinev tõusuorust. Lendav liiv tohutute tuuleiilidega, stepihobused. Maastik on väga taimevaene ja tolmune. Erandiks on vaid Kalopani külake – õunakasvatuse oaas kõrbes. NB! Ilmuvad esimesed kempsupotid tualettruumidesse. Ning pärast Kalopanit hakkab loodus taas rohelisteks muutuma. Lõpuks jõuame Pokharasse, kus veedame 1, 5 päeva puhates ning külastame Rahvusvahelist alpinismi muuseumi. On ju samas rajoonis Annapurna baaslaagri teeots, ning ega Everestki kaugele jää.

26.aprillil lendame tagasi Katmandusse. Veel viimased ekskursioonid. Kuna ilm on udune, siis jätame ära etteplaneeritud lennureisi Everesti lähistele ja selle asemel külastame Seido soovitusel Bhaktaburi käsitöölise (savikujude tegijad) linnaosa. Õhtusöök on kohalikus Eversti restoranis, kuhu jätame maha oma grupiliikmete nimedega Yeti jalajälje ning püüame leida ka eestlaste Everesti vallutajate oma, kuid kahjuks ei leia.

Edasi Delhi ja Tallinn, kuhu maandume 28.aprilli lõunaks.

Mis kokkuvõtteks – kui soovitada marsruudi valikut, siis jätaksin ära laskumise viimase tolmuse jalgsi osa. Lendaksin Jomsomist Pokharasse ning jätkaksin kas jalgsimatka Annapurna baaslaagrisse või võtaksin plaani hoopis mitmepäevase huvitava safariretke. Sest pärast sellist eufooriat nagu pakkus tõusuorg ning kuru ise ning laskumine Jomsomi on emotsionaalselt tüütu käia pidevas tuule/tolmupilves. Kuigi ka Tatopanis kuumaveeallikates suplemine oli põhjamaa inimeste jaoks mõnus.

Igatahes suur tänu kogu meie kokkuhoidvale grupile, kes suurepäraselt üksteist abistas ning nõrgematele vajadusel toeks olid. Kokku oli saanud üks tore seltskond, kellega koos rändaks edaspidigi.

Ning käige Nepalis kindlasti ära, niikaua kui seda looduslikku ilu veel seal on!

Anneli Mere

Matkajana Suures Kanjonis

Peale hommikusööki sõidame Grand Canyon'i/ Suure Kanjoni Rahvusparki , mis on tõeline loodusime. See on erakordselt sügav ja järskude seintega kanjon USA läänerrannikul Loode- Arizonas, mille on uuristanud Colorado jõgi.

Suur Kanjon on 446 km pikk, kuni 29 km lai, rohkem kui 1500 m sügav. Kuristiku kallastel on tasandik, mis kuulub samanimelise rahvuspargi alla. Keskmise vahemaa risti üle kanjoni on 16 kilomeetrit. Aga autoga on selle läbimiseks vaja 346 kilomeetrit, milleks kulub 5 tundi. Täpsemat infot saab veebist www.nps.gov/grca/. Meie külastame Suure Kanjoni lõunapoolsel kaldal (South Rim) 2... 3 kohta, kuhu pääseme oma ligi. Siin vaateplatvormide juures on piirded ees.

Külastuskeskuse juures, saame laskuda serpentiinides rajal alla kanjonisse. Tublimad meist laskuvad serpentiinides kuristiku servast paarsada meetrit allapoole. Ilmselt mööda Bright Angel/ Elava Inгли rada.. Siin liiguvad üles-alla inimesed seljakottidega ja hobused. Liikumine on aeglane: poolkõrbe kuumus sunnib sageli üksikute põõsaste all varju otsima. Ergav päike on peene liiva kohati kuumaks kütnud. Turgutame meiegi end kaasavõetud veega. Imetleme vaateid, kanjoni põhjas voolavat jõge pole näha. Kuid me peame seekord tagasi pöörduma....

Tulevikus tuleks siit edasi alla laskuda. Teekond alla Colorado jõeni võib võtta terve päeva, eeldab all telkimist, vee ja toidu kaasavõtmist jne. Tuleks proovida ka matkajatele sobivamalt kanjoni põhjakaldalt algavaid matkaradu.

Suure Kanjoni ajalehest 'The Guide', mis ilmub umbes kord kuus, loeme värsket infot siinsete matkaradade kohta:

Kanjonikalda rajad on kerged, paiknevad Kanjoni külas ja Hermit' teel vaatepunktide vahel, läbimise aeg 15 minutit kuni 90 minutit;

Elava Inгли/ Bright Angel / rada on järsk, rada algab samanimelisest majakesest /lodge/ veidi läänes – 1,5 miili puhkemaja/ resthouse (2..4 tundi, 345 m kõrguste vahet)– 3 miili puhkemaja (4... 6 tundi, 644 m) – India aed (6...9 tundi, 933 m) – platoo punkt (9... 12 tundi, 974 m) ja jõe puhkemaja – Elava Inгли rippisild ja edasi tõus kanjoni põhjakaldale Fantoomi rantšo kaudu;

Lõuna Kaibab'i rada, järsk, rada algab Yaki punktist /point/ lõunas – Ooh Aah punkt (1... 2 tundi, 183 m) – Seedri seljak /ridge/ (2...4 tundi, 347 m) -- Skeleton'i punkti (4...6 tundi, 622 m); Elava Inгли rippisilla kaudu edasi nagu eelmises variandis;

Eraku /hermit/ rada, järsk, nõuab ettevaatust, kogenud kõrbematkajatele, matkajalatsid on soovitatavad, allikavesi vajab töötlust; rada algab 150 m Hermit Rest'ist lõunas – Waldron Basin (2... 4 tundi, 488 m) – Santa Maria allikas /spring/ (5...8 tundi, 536 m) – Tilkuvad allikad /Dripping springs/ (6...9 tundi, 519 m);

Grandview rada, väga järsk, algab Grandview punktist Kõrbe-vaate teel /Desert view Drive/ (19 km külast ida suunas), kogenud kõrbe- matkajaile – Coconino Sadul /Saddle/ (1... 2 tundi, 360 m) –Hobusekabja lavamägi /Horseshoe Mesa/ (6...9 tundi, 793 m).

Kõrbesse rajatud kasiinolinnast Las Vegasest kulub kanjoni põhjakaldale (North Rim'ile) sõiduks umbes 4 tundi (lõunakaldale/ South Rim -- aga poole kauem). Kanjoni põhjakallas olevat looduslikum ja ilma piireteta: turistid saavad siin päris kanjoni ääreni jalutada. Kanjoni põhjakaldale pääseb 15-dast maist 15-nda oktoobrini: talvekuudel on siia pääs lume tõttu suletud. Kanjoni lõunakalda vaatepunktid on avatud aastaringselt. Mather' käämping /campground/ Suure Kanjoni külas on avatud aastaringselt.

Kanjoni lõunakaldalt saab tellida muularetki ja bussituure. Mõned firmad pakuvad ka õhulende Tusayani lennuväljalt, Suure Kanjoni Lääne Rantšost /West Ranch/ ja Las Vegasest. Samuti pakutakse ühe- ja mitmepäevaseid parvematku. Inimesi liigub Suure Kanjoni kallastel väga palju, põhiliselt busside ja rendiautodega. Räägitakse et läbi aastate kukub piiretega lõunakaldal (South Rim) siiski rohkem inimesi kanjonijärsakutest alla kui põhjakaldal. Muidugi, matkajad on kogenumad ja ettevaatlikumad.

Edasi ületame Arizona osariigi mööda ajaloolist kiirteed nr 66 /Road 66, kus Los Angeles'i ja Chicago vahel on kohati säilinud vanad huvitavad teelõigud. 1920-ndatel aastatel ühendas Route 66 sajad USA väikelinnad. Ameerika peatänavaks ja Emateeks ristitud 3940 km pikkune tee kulges Chicagost läbi 8 osariigi Los Angelesse ja minetas oma tähtsuse alles 1980-ndatel aastatel. Majutus ja õhtusöök on meil hotellide keti Econo Lodge kohalikus hotellis.

Hea matkasõber, need olid meie 2007. aasta ühe novembripäeva seiklused USA lääneranniku rahvusparkides. Käidud on juba kasiinolinnas Las Vegas. Ees on veel Zion, Bryce kanjoni, Antilope kanjoni, Monument Valley rahvusparkid. Kohtumised indiaanlastega ja Los Angeles'is asuva Hollywoodi külastus.

Kõike seda saab väikeses parimate sõprade seltskonnas. Kuidas seda korraldada? Seda võib allakirjutanu jagada: konsultatsioonid, veebid, fotod, raamatud jne. Parim on aktiivne puhkus rahvusparkides. Hea lugeja, teisi matkajutte maailma ilusatest paikadest leiad Harju matkaklubi veebilt.

Ülo Kangur

Prantsusmaa 2008

Matkad jalgsi ja jalgratastel Mont Blanci piirkonna kõrgemate ning vähemkõrgemate mägede vahetusläheduses ja tippudel.

Üldinfo matka kohta:

Matkaaeg: 17.juuli-03.august 2008

Bussimarsruut matkapiirkonda: Tallinn-Pärnu-Bialystok-Praha-München-Zürich-Martigny-Les Houches

Tagasitee: bussiga Les Houches-Genf-Pariis-Osnabrück-Rostock; reisilaevaga Rostockist Tallinnasse. Kokku bussiga ca 5000 km.

Aktiivosa kestvus sõltuvalt grupist 5-9 päeva

Ratastega ca 350km, Jaani grupil ca 240km

Osavõtjaid 35, kellest jalgrattureid 30, mägimatkajaid 4 ning jalgsimatkajaid 1

Rattamatka kulud ühele osavõtjale ca 10 tuh kr.

Tõnise ja Jaani rattagrupi matkast valmisid videofilmid

Jalgrattamatku on Harju Matkaklubi kauaaegne liige Tõnis korraldanud juba päris palju aastaid ning erandiks polnud ka see aasta. Juba enam-vähem väljakujunenud matkaseltskonnaga sai seekord otsustatud Mont Blanci mäestiku ümbruse matka kasuks. Seda vähemalt kahel põhjusel. Esiteks see, et enamused polnud siiakanti varem sattunud ning teiseks paelus nii mitmeidki matkajaid Mont Blanci (4810m) mäetipp. Üksikud olid 11 a. tagasi selle mäega juba tutvust teinud.

Kokku osales matkal 30 jalgratturit, kes jagunesid 3 gruppi Tõnise (12 osalejat), Herkki (10 osalejat) ning Jaani (8 osalejat) juhtimisel.

Kaks esimest gruppi läksid raskemat rada sõitma, mis viis matkajad ümber Mont Blanci mäestiku ja tähendas lisaks Prantsusmaale veel ka Itaalia ning Šveitsi põgusat külastust. Jaani grupp jäi matkama väga looduskaunisse Savoie piirkonda, mille üheks kesksemaks kohaks oli Annecy linn oma kauni järvega. Nende grupi matka pikkuseks kujunes ca 240km.

Kuna Tõnis lubas väga rasket matka, alustati ettevalmistustega ühistreeningu vormis nii jalgsi kui ratastega siiski alles märtsis. Treeningud sujusid hästi ning vorm aina paranes.

Rattamatka kestuseks oli arvestatud 6 päeva ning kilometraažiks kahel grupil ca 350km. Ülejäänud 3 päeva kohapeal oli võimalik veeta Mont Blanci mäetippu vallutades või ümbruse poolt pakutavaga põhjalikumalt tutvust tehes. Päris mitmed meist kasutasid võimalust käia 3842m kõrgusel L'aiguille Du Midi tipus tõstukiga, mis on juba mitmeid aastakümneid olnud Chamonix linna ja piirkonna üks suurimaid turismimagneteid.

Kauaoodatud rattamatk algas 21.juulil kämpingust nimega Plaine Saint-Jean, mis asus mõned kilomeetrid Les Houchest, ratturite esialgsest plaanitud baaslaagri paigast mööda orgu allapoole. Ilm oli meeldivalt soe ja päikseline ning vähese tuulega. Päeva 60km-st sai pea 50km sõidetud allamäge ning õhtul Albertville'i linna jõudes oli matka alguse 1000m kõrgusest jäänud alles vaid 340m. Teekond linnani oli üsna autoderohke ning lisaks teeremondile ja kohati suhteliselt viletsale teekattele, tuli laskumistel olla mõnevõrra tähelepanelikum.

Albertville oma uhke olümpiastaadioniga, kaunite vaadetega mägedele ning üleüldise lillederohkusega jättis kustumatu mulje. Niisamuti ka munitsipaalkämping, kus 5 telgi ja 12 inimese eest vaid 35€-i kokku küsiti. Koht ööbimiseks igati hea, soovitage kõigile, kes sinna peaks sattuma.

Edasi viis tee meid juba tõsisematele radadele. Nimelt oli ees ootamas tõus 2188m kõrgusele St.Petit ehk nn.väike Bernardi kurule, mis ühtlasi tähistas ka Itaaliasse jõudmist. Jagasime selle kahe päeva peale ning võtsime tõusu mõnuga ning kiirustamata. Koos meiega olid märke liikumas ka väga palju teisi jalgrattureid, kes tõsi küll ei vedanud kogu elamist endaga kaasas nagu meie, vaid piirdusid ühe kahe veepudeliga. Kõik tervitasid üksteist nagu häid sõpru ning samuti olid nii autojuhid kui mootorratturid jalgratturite suhtes väga sallivad ja mõistlikud. Hirmujutud hulljulgete mootorratturite kohta ei pidanud õnneks paika.

Tänu suhteliselt talutavale temperatuurile edenes liikumine jõudsalt ning õhtule võis jääda pea alati kella 18-19 paiku õhtul.

Kolmandal päeval jäi meie teele ka jõgi, kus aktiivselt raftinguga tegeldi. Sellise spordiala harrastamiseks oli see küll ideaalne paik, kuid mitte ujumiseks varahommikul kui õhk veel jahe ja vesi jääkül. Nii ei tekkinudki ujumiseks rohkem võimalusi ja sellest oli väga kahju. Aga kõike head korraga ei saa.

Veel enne Itaalia piiril olevale kurule jõudmist läbisime suusakuurordina tuntud koha nimega La Rosiere, kus kõrgust merepinnast 1850m. Sealkandis veidi edasi sõites õnnestus meil leida ka lapike lund, kuid see polnud sugugi valge ja ei kutsunud seega lähemalt tutvuma. Samas võisime näha mõningaid omapäraseid taimi ja õitsvaid lilli, mis niigi ilusat panoraami veelgi rohkem kaunistasid.

Väike Bernardi kurul (2188m) tervitas meid veidi jahedam õhk ja tugevam tuul ning jätkuvalt mõnus päike.

Pärast mõningast uudistamist algas taaskord laskumine. Sedakorda lausa 590m kõrgusele ehk siis kokku 1600m teepikkusega 55km. Veidi rohkem kui pool jäi laskuda neljanda päeva hommikuks, sest õhtu lähenes ja aeg oli laager püsti panna.

Kuna mägede piirkonnas polnud lihtne leida kohta telkidele ning vett toidutegemiseks, siis olime eelnevalt püüdnud välja selgitada kämpingute asukohad ning vastavalt sellele siis ka valisime sobivad ööbimiskohad, mis konkreetse päeva teekonnale sattusid. Mõnes kämpingus tuli maksta kõrghooaja tõttu veidi rohkem kui arvasime, aga 7-8€ inimese ja telgikoha eest polnud siiski palju saadud mugavusi arvestades.

Pikale laskumisele Aosta linna ja linnaga tutvumisele järgnes uus tõus. Olime sellega harjunud, aga vaatamata sellele ei oleks me just väga hea meelega tahtnud

südapäeval hakata rühkima kõrgustesse. Oli ju päike paistmas lagipähe ning vesi joogipudelis keemise äärel. Kaart näitas tõusuks ei rohkem ega vähem kui 1880m ehk 590m-lt 2473m-le, distantsina väljendatuna 35km. Hea oli jälle see, et eesmärk oli suure ehk Gr. St. Bernard kurule ja ühtlasi Šveitsi jõuda alles järgmisel matkapäeval. Seega oli meil aega ümbritsevat loodust imetleda ning vajadusel peatuda nii palju kui keegi just vajalikuks pidas. Vahepeal sai siestat peetud ning suuri ja magusaid kirsse söödud, mis teel end ilmutasid.

Veidi pingutust nõudev, kuid see-eest tore päev lõppes telklinnaku püstitamiseiga palverändurite tee kõrval Saint Rhemy` küla parkimisplatsil väikese murulapi peal. Veeprotseduuride tarbeks oli kasutada looduslik mägiõõgi kivide vahel. Eriti sügava mulje jättis majade arhitektuuriline eripära, mille jäädvustamiseks palju pilte sai tehtud.

Eelviimase päeva keskpäevaks said kõik õrnema soo esindajad Tõniselt kallistuse, et olime nii tublilt ja heas tempos jõudnud selle rattamatka kõrgeimasse punkti Gr.St Bernardi kurule (2473m).

Siin oli turiste juba rohkem ning kõrgust tähistavate viitade juurde tekkisid väikesed järjekorrad pildistamiseks. Turiste oli lisaks näha ka kõndimas matkaradadel.

Lõuna paiku panime Šveitsi poolel tuulejoped selga ning laskumine võis alata. See oli pikim (40km) ja summaarselt suurima kõrguste vahega lõik matkal (2000m). Omapärase mulje jättis tunnelis laskumine, sest spidomeeter keris kiirust aina juurde ning kohati oli tunne, et kohe tõuseme lendu. Ja teatud lõikudel oli ka tuul eriti tugev, nii et teel püsimisega oli täiesti tegemist. Õnneks läks kõik hästi.

Viienda matkapäeva pärastlõunal saabusime väiksesse Martigny linnakesse, kus just sel ajal toimus Euroopa riikide folkloorifestival Europeade 2008, seda juba 45-ndat korda. Paljude teiste riikide seas oli Eesti esindatud lausa 15 erineva kollektiiviga erinevatest piirkondadest.

Nende hulgas ka meie sõbrad Lõuna-Eestist, kellega osaliselt varasematel aastatel koos matkamas käidud ning seegi kord veidi koos lauldud ja tantsitud sai.

Elasime kaasa nii omadele kui võõrastele ning saime ilusa peo osalisteks koos erakordselt kauni ilmaga. See päev kosutas meie hinge ja andis kõvasti jõudu vastu minna viimasele matkapäevale.

Jäänud oli veel see osa teest, mis bussiga tulles väga aeglaselt sai läbitud ja ööpimeduses lõputuna näis.

Tegelikult polnud peale kahe tõusu ja laskumise suurt jäänud. Või siiski.

Ilmataat võttis kuulda meie kiidulaulu eelmisel õhtul hea ilma kohta ning saatis kella 15 paiku koos mõne müristamise ja välguga meile vihma. Olime siis just jõudmas eelviimasele kurule nimega Forclaz kõrgusega 1527m. Veidi üle 1km tõusu oli jäänud seljataha.

See jäi meie rõõmuks ainsaks viimasajuks rattamatka ajal ning ei kurvastanud meid eriti, sest pärast mõningast langust, viimast kuru Col Des Montets kõrgusega 1461m ning lõpulaskumist läbi Chamonix linna, ootas meid soe dušš ja armas

kämping Les Bossons`is Les Cimes kämpingus, kus kõik grupid taas kokku pidid saama.

Olime veidi väsinuna, kuid väga õnnelike ja rahulolevatena tagasi sellelt imekaunilt marsruudilt, mis näitas meile Mont Blanci mäetippu nii paljudest erinevatest külgedest ja võimaldas meil endale taaskord õlale patsutada.

Osadel ratturitel Herkki grupist õnnestus ka Mont Blanci mäetipus käia, kuid seda vaid tänu ühele lisapäevale, mille nad näpistasid rattamatkast. Just ilm oli see, mis ei võimaldanud Tõnise grupi liikmetel 3 päeva jooksul tippu jõuda. Kahju muidugi, aga ilma vastu ei saa.

Mägigrupi neljast liikmest, keda juhtis Ülo Kangur, käisid tipus kaks meest.

Meie ainuke jalgsimatkaja Taimi alustas oma rännakut Zürichist, seikles Šveitsi kaunimates paikades ning jõudis oma rännaku lõpuks samuti Les Cimes kämpingusse Prantsusmaal.

Veel enne laevaga Rostockist kojusõitu tutvusime 31.juulil Pariisi vaatamisväärsustega ning tõdesime, et üheks päevaks on seda kõike liiga palju ja siia tuleb tagasi tulla.

Matkapiirkonna kokkuvõtteks: Mont Blanci mäestiku ümbrus on rattamatkamiseks väga hea koht. Lopsakas loodus vahelduvate tõusude ja langustega. Kauneid loodusvaateid pakkuv maastik. Head võimalused ööbimiseks telkidega kämpingutes või mägihotellides ning nende piisav tihedus. Ratturitega arvestavad autojuhid ja mootorratturid. Korraliku teekattega maanteed.

2008 aasta suve jäävad meenutama mõnusad matkapäevad lumiste tippude, toredate kaaslaste ning kauni ilma seltsis!

Soovitame kõigile julgesti seda piirkonda ning kui kellelgi tekkis sügavam huvi ja soov matka detailidega tutvuda, saab infot Tõnise käest.

Aitähh korraldajatele, kes aitasid sellel matkal teoks saada!
Järgmisel aastal jälle!

Erle Talumaa

Lastegrupiga mägedesse

Noortega matkamine esitab matkajuhile kõrgeid nõudmisi

Loodus ja võimalus töötada inimestega on mind alati tõmmanud. Veel mõne aasta eest ei teadnud ma, et minust saab matkajuht ja et need kaks asja on võimalik omavahel siduda.

Ometi on see nii läinud, minust on saanud mägedes sage külaline. Saaremaa Matkaklubi abiga viime mägedesse matkama ka teisi. Üha enam on huviliste seas lapsi ja noori – kes võtab ette ühise perepuhkuse, kes tuleb sõpradega, ent käiakse ka suisa klasside kaupa. Pole tõsi, et matkamine noori ei huvita!

Minu esimene kokkupuude matkamisega jääb juba aastate taha – meid oli kolm last, kes otsustasid n-ö matkale minna. Näppasime aiakäru ja ladusime sellele toiduvaru, padjad, vatiteki ning teatasime lahkudes, et jääme mõneks päevaks!

Tõus on jäänud selja taha

Ent see retk jäi lühikeseks. Tüli lahvatas juba kümne minuti pärast, sest keegi meist polnud nõus käru mäest üles vinnama.

Praegu avaneb noortel oluliselt enam võimalusi matkapisiku süstimiseks tõelistes mägedes - matkarajad Slovakkias, Madal-Tatrates sobivad selleks hästi. Lastele pakuvad meeldejääva elamuse pisut pingutust nõudvad ja veidi ekstreemsust pakkuvad rajad. Eriliseks elamuseks kujuneb paks udu või torm. Olen näinud laste nägudel põnevust, kui üheskoos jälgiti öösel äikesetormi vaatamängu. Ent olen märganud ka pettumust, kui kehva ilma pärast jäi ära kahepäevane matk mägedesse ja ööbimine mägihotellis. Ent Slovakkias on sellisteks puhkudeks ka palju muid looduses ajaveetmise võimalusi.

Pean ennast nüüdseks kogenud grupijuhiks, ent noored suudavad mind ikka üllatada. Vaatamata selgitustööle enne matka kipub pisike piiga mägiatmale rõõmsavärvilistes varbavaheplätudes ega taha uskuda minu tungivat nõuannet need kinniste jalanõude vastu vahetada. Üks noormees pani aga matkaraja kõrval lumelaiku märgates selle suunas lihtsalt rõõmsalt hõisates jooksu. Teine väikemees polnud aga nõus oma kirju vihmavarjuta mägedesse ronima.

Noored nõuavad grupijuhilt teistsugust tähelepanu kui täiskasvanud. Vastutus on mitu korda suurem. Mägede ilu nautimine ja omaette olemine, mida täiskasvanute grupiga käimine rohkem pakub, tuleb igal juhul ära unustada.

Kui täiskasvanutega matkates selja taga jutukõmin sumbub, on grupi seisma jäämise põhjuseks suure tõenäosusega mõni lilleke, mida kõik meeleheitlikult fotoaparaatidega jäädvustada püüavad. Või võtab mõni mägikits läheduses eputavaid poose. Noorte puhul tähendab vaikus aga seda, et nad on mingile enda meelest suurepärasele ideele tulnud. Ja fantaasiat neil jagub. See ei ole neile takistuseks, et viibitakse rahvusparkis, kus on lihtsam loetleda asju, mida seal teha tohib kui et mida ei tohi.

Noortega käies peab mõte kogu aeg töötama ja mitte lihtsalt töötama, sa pead olema nendest kogu aeg sammu võrra ees. Pead püüdma näha kõike, mille peale nad võivad tulla. Üks neiu vinnas oma rasket seljakotti mäest üles. Kohale jõudes hakkasime uurima, mis selle koti nii raskeks teeb. Selleks osutus suur klaasist pähkliivõi purk! On olnud ka näitsikuid, kes küsimusele ega matkakotis liigset rakust pole, vastavad särasilmil, et kaasas on vaid meigikott, beebiporgandid ja vesi. Aga magamiskott, soojad riided??? Pakkisime koos koti ringi muidugi.

Et ennetada võimalikke õnnetusi, peab lisaks pidevale selgitustööle pakkuma igal vabal hetkel neile tegevust. Ka pärast päevateekonna lõppu! Olgu selleks siis lugude jutustamine, järelvalve all lumelaigu peal liugu laskmine, lumesõja pidamine, vaikselt lamades ümbruse pesa jälgimine või mis iganes muu tegevus, mis lapsi köidab.

Olen mägedes käinud nii maa- kui linnalastega. Erinevusi on selles, kuidas nad märkavad kaaslasti, nende probleeme, kuidas suhtuvad ümbritsevasse, millise innu ja entusiasmiga aitavad valmistada õhtu- ja hommikusööki. Matk annab hea ettekujutuse inimesest. See on vahelduse jms kõrval ka põhjus, miks õpetajad selliseid matkareise eelistama on hakanud.

Olen vahel mõelnud, et nüüd on kõik! Rohkem mitte ühtegi noortegrupi! Aga ei. Ikka lähen. Laste entusiasm, energia, ausad emotsioonid, säravad silmad ja teadmishimu panevad alati ümber mõtlema. Suhtugem siis nende soovi mägedes matkamist järgi proovida innustavalt!

Katrin Pärnpuu

Teel mägihotelli poole

Sügis Emajõe-Suursoos

Sügisese soomatkad on kujunenud Põlva Matkaklubis juba traditsiooniks. On käidud ka teistes soodes ja rabades, kuid lemmiksooks on jäänud Emajõe –Suursoo. Seda on tinginud see, et selle soo kohta on olemas korralik kaardimaterjal paberil ja soo suurus mängib ka olulist rolli (laius 15 km ja pikkus üle 30 km). Soomassiivi läbivad mitmed jõed (Koosa, Emajõgi, Kalli, Ahja), mis teevad mitmepäevase liikumise „tänu“ jõeületustele põnevaks ja keeruliseks. Olen võimalusel matkad planeerinud ringmarsruudina. Sellesügisest marsruuti kavandasin juba kaks aastat tagasi, kuid alati läks ilm veidi liiga külmaks ja lumiseks, et seda teekonda ohutult läbida.

Matk toimus k.a. oktoobri algul. Grupp sai kuueliikmeline; et kohalesõiduks mahuksime ühte autosse, et jõgesid kiiremini ületada, ja et mahtuda kahte 3-kohalisse telki.

Eesmärgiks oli seatud jõuda jalgsi Emajõe suudmesse Praagal, käia Kalli jõe ääres Akalis- Eesti ühes vanimas inimasustuse paigas ja külastada Rebassaart, kus on üksik talu soode keskel ja kuhu pääseb ainult vett mööda ja kus elektrit toodetakse generaatoriga.

Matk algas endise Kantsi kõrtsi juurest, kus asub Emajõe- Suursoo looduskeskus. Alul liikusime matkarajal mööda laudteed, siis paar kilomeetrit mööda Emajõe kallast Koosa jõeni. Ega see kerge olnud, sest jõeääred on kasvanud pajuvõssa ja pilliroogu, kus on elupaiga leidnud koprad (teame ju, et vanasti veeti lotjasid mööda seda jõge). Jõgede ületuseks võtsime kaasa kahekohalise kummipaadi, mis tegi mu seljakotile juurde 10 lisakilo. Koosa jõe ületasime kiirelt (kõva kallas mõlemal pool)

Lõunat võtsime kalameestele mõeldud onnis ja suundusime otsima vana taliteed Surnusoo, et sedamööda otse Praagale vantsida. Talvetee otsa me ei leidnud. Marssisime siis edasi lihtsalt kompassi asimuudi järgi, teades, et kuskile pole eksida, ühele poole jääb Emajõgi, teisele poole Koosa jõgi ning ees on Peipsi järv.

Kaardilt mõõtsin päevateekonnaks umbes 12 km. Umbes poolel teel sattusime ka taliteele, kuid ega sealgi kergem liikuda polnud. Vahel vajusid jalad rajal põlvest saati aukudesse. Seljakotiga kummikute sikutamine ja tasakaalu säilitamine oli päris

hea katsumus. Õnneks pole selles soos laukaid kuhu rumalusest võib jäädagi, kui abi käepärast pole.

Poolest päevast raskendas meie teekonda tugev vihmasedu, mis kestis öhtuni ja tegi meid läbimärjaks.

Mitmel korral ronisin üksikute suurte mändide otsa, et näha kas Peipsi juba paistab. Ilm oli väga pime ja hall, ma ei näinud suurt midagi. Kuulsime vahel paadimootorite mürinat. Praagale jõudsime juba pimedas. Seal on mõlemal

pool jõekallast mõned talud, kus küll aastaringelt enam ei elata. Seal asub ka Tartu Ülikooli õppebaas kuhu meil oli luba oma telgid üles panna ja lõket teha.

Teisel päeval oli halb ilm kadunud ja paistis ilus päike. Seni kui toitu valmistati ja asju pakiti, õngitsesime jõest ka mõned ahvenad. Teisel päeval oli plaanitud käia umbes 11 km ja jõuda öhtuks Ahja jõe äärde Kikassaarele. Suuna võtsime Kalli jõe ääres asuvale Akali asukohale. Liikumine oli küllalt vaevaline ja vahel põikasime jõe äärde, et saada selgust kus asume ja kust saaks jõge ületada. Kui arvasin, et oleme juba küllalt kaugel otsustasime Kalli jõe ületada. Jõeäär jälle pajuvõsane ja kõrge roostikuga.

Ühest kohast saime siiski kummipaadiga vee peale aga teises kaldas enam roostikust läbi murda ei jõudnud, seepeale „hääletasime“ möödasõitvat kalameeste laeva, kes võtsid meid lahkelt peale ja sõidutasid meid kilomeetri jagu edasi, kus oli võimalik randuda. Kahjuks olime

Akalist mööda sõitnud ja väljakaevamiste jälgi enam vaatama ei läinud vaid võtsime suuna Suur- Rebassaarele. Umbes lõunaks me sinna ka jõudsime. Taluperemees oli kodus. Puhkasime jalgu, ajasime juttu ja selgus, et Kalli jõest on kunagi kaevatud kraav Ahja jõkke. Seda kraavikallast mööda marssisimegi öhtuks Kikassaarde. See oli kuue-kilomeetrine mõnus astumine- soo mõlemal pool, siht sirge ees, ekselda ei olnud vaja.

Kikassaares on ka vana taluase, millest on säilinud veel ainult vundament. Siia saab ka juba autodega juurde ja käib palju kalamehi. Ööbisime ja hommikul asutasime end Kastre mõisa poole.

See on pikk sirge tee, kahel pool sügavad kraavid ja madal soo. Mõis üle vaadatud, suundusime Kavastusse, sealt paadimehega üle Emajõe ja veel mõni kilomeeter mööda küladeed Emajõe Suursoo Keskusesse. Jagasime matkamuljeid kaitseala töötajatega ja soovitasime neile miskit moodi tähistada taliteede algused, et oleks lihtsam matkata.

Rüüpasime nende pakutud teed ja tegime „tiiru“ nende majas.

Seekordne matk oli täis ilusat sügisloodust, raskeid olusid, ärevaid olukordi ja väga häid olukordade- lõpplahendusi.

Hinge jäid kripeldama mõned kohad kuhu ei jõudnud ja sestap olen mõlgutanud mõtteid juba järgmiseks sügiseks. Tegelikult täielikku rahu ja vaikust ei ole ka soos, sest jõed on lähedal ja seal liigub päris palju mootorpaate. Ka kostub soos sügiseti jahimeeste püssipauke. Metsloomi me ei kohanud, kuid nägime hiiri, linnuparvi ja ka paari kotkast taeva laotuses tiirutamas. Sõime väga suuri jõhvikaid ja nägime kõiksugu marjuliste jälgi ja märke.

Emajõe-Suursoo põhiline väärtus on märgade elupaikade suur mitmekesisus ning ulatuslik ja terviklik, regioonile ainuomane Emajõe deltasooostik, koos haruldaste, ohustatud ja kaitsealuste liikide ning kooslustega. Erinevad sootüübid, soosaared, jõed ja järved, mis on ümbritsetud metsadega, on kasvukohaks paljudele taimeliikidele..

Kui keegi tunneb huvi Emajõe – Suursoo vastu võin lahkesti infot jagada: kus on võimalik liikuda ja kus midagi põnevat vaadata.

Meelis Maidla

Kvalifitseeritud matkatreenerid

01. novembri seisuga on välja antud 76 kehtivat matkatreeneri tunnistust.

	Matkatreener I	Matkatreener II	Matkatreener III	Kokku
Harjumaa (v.a. Tallinn)	5		3	8
Ida-Virumaa	1	1		2
Jõgevamaa	1			1
Läänemaa		1		1
Lääne-Virumaa	1	1		2
Põlvamaa	10	3	1	14
Pärnumaa	1	1		2
Raplamaa	3	2	2	7
Saaremaa		2		2
Tallinn	13	9	3	25
Tartumaa	4	1	3	8
Valgamaa		1		1
Viljandimaa	3			3
Kokku:	42	22	12	76

Pärast eelmise aasta matkajuhtide kokkutulekut välja antud matkatreenerite tunnistused:

Nimi	Kutse	Tunnistus	Kehtib kuni	Maakond
Jaano Inno	Matkatreener I	033627	24.05.2012	Tallinn
Ülo Kangur	Matkatreener III	033629	24.05.2012	Harjumaa
Jaanika Koll	Matkatreener I	033625	24.05.2012	Raplamaa
Margus Koll	Matkatreener I	033626	24.05.2012	Raplamaa
Olev Ojalill	Matkatreener I	033628	24.05.2012	Viljandimaa
Raivo Plumer	Matkatreener III	031472	17.04.2012	Harjumaa
Levo Tohva	Matkatreener III	031114	26.03.2012	Põlvamaa

Täna 20 aastat tagasi

XXI kaugmatkajuhtide kokkutulek toimus novembrikuu viimasel nädalavahe-
tusel nagu tänavugi, aga tookord Virumaal ja see oli kakskümmend aastat tagasi.

Kohtla-Nõmmel oli koosolekute saalis sini-must-valge lipp, mida paljud nägid
avalikus kohas esmakordselt. Oli murranguline aasta 1988, nii ühiskondlikus
igapäeva- kui ka riiklikus elus, mis kajastus ka meie matkaliikumises.

Meie laialdasema matkaliigi jalgsimatka (1988.a. 245 gruppi 2452 osavõtjaga)
komisjonil puudus juht ning tegevuskava. Tänu koolinoorte kaasahaaramisele ja
Tartu klubi korraldatud varakevadisele turiaadile "Kõrb-88" olid jalgsimatkajad
matkaliikide hulgas arvulises ülekaalus, teeb aasta kokkuvõtte Vabariikliku MKK
liige Raimond Tamming.

Mägimatkamine on viimastel aastatel stabiliseerunud keskpärasel tasemel, ütleb
mägikate eestvedaja Jaan Tätte. Aasta suurürituseks oli neil turiaad "Digooria-88"
53 grupi ja 529 osavõtjaga. Positiivne on suurenenud mägimatkahuvi enamuse
matkaklubide noorte hulgas, kahjuks napib matkajuhte.

Seevastu veematka grupijuhtidest puudust ei ole. Süstamatkadel käis 81 gruppi
660 osalejaga, sealhulgas IV ja raskema kategooria matkadel 8 gruppi,
iseloomustavad hooaega vanad tegijad Eda Pungar ja Guido Leibur. Meie
veematkajatel olid väljakujunenud iga-aastased ja regulaarsed sidemed Läti ja Leedu
matkajatega ning järgmiseks aastaks on planeeritud Balti veematkajate III
kokkutulek Eestis Jägala jõel ja vabariiklik turiaad Baikali vesikonnas.

Jalgrattamatkajate keskuseks Tallinna kõrval on Võru, Harju, Tartu ja Paide
klubid. Gruppide arv püsib 50 piirides, ütleb Heino Ojaste.

Ka suusamatkajaid on tagasihoidlikult: väljas käis 50 gruppi, keskmiselt 10
inimest grupis. Samas kaks aastat tagasi oli gruppe üle 130 ja osavõtjate arv ulatus
üle tuhande. 1988.a. põhiliseks sündmuseks oli suusaturiaad "Baikal 88". Üritus
õnnestus ja andis palju kogemusi, nii hindab üks turiaadi korraldajaid Mati Türk.

Auto-motomatkade arv on küll üle saja ja kaasasõitjaid üle kuuesaja, aga klubi
juht Kalev Kaseoja ei ole sellega rahul. Edasiseks arenguks tuleb ette võtta tõsisel
muudatusi. Hea hoo on saanud haagissuvilate kasutamine ja perematkamine, aga
kehtivat matkade vormistamise korda peetakse liiga keeruliseks.

Orgkomitee eesotsas Jaan Tätte ja Kohtla-Järve matkaklubi instruktori Enn
Käiss'iga olid kokkutuleku hästi ette valmistanud ja julgen väita, et kõik 110
registreeritud osavõtjat jäid korraldusega rahule. Programm oli sisutihe ja arutelud
kaalukad, mida näitab ka fakt, et kokkutulnute hulgas oli 20 meistersportlast.

Nagu ikka valiti osavõtjate poolt aasta pop-matkaja, kelleks osutus ülekaalukalt
Enn Käiss 44 punktiga. Rein Lepik Tartust ja Peeter Pungar Tallinnast jagasid 29
punktiga 2-3 kohta, järgnesid Jaan Kiviiall, Edgar Haavik ja Jaan Tätte. Pop-matkaja
nimetusele kandideeris 13 esitatud matkajat.

Laupäeva õhtul toimus matkavarustuse oksjon, järgnev puhkeõhtu laulu ja
tantsuga kestis keskööni.

Raimond Tamming

Matkajuhtide päevad astuvad viiendasse aastakümnesse

Käesoleva kokkutulekuga astume kaugmatkajate ja grupijuhtide kõige esinduslikuma foorumi korraldamise viiendasse aastakümnesse.

Mõte taolise ürituse korraldamiseks tekkis tegevmatkajate hulgas vajadusest eelmise sajandi kuuekümnendatel aastatel levinud paraadkokkutulekute kõrval arutada omavahel tegelikke matkaprobleeme ja see vajadus on kestnud tänaseni.

Tookord, kuuekümnendate aastate lõpuks oli meil matkade tase küllaltki kõrge – igal aastal tehti 15-20 IV-V raskuskategooria matka, koos III kategooria marsruutidega ületas selliste gruppide arv poolesaja piiri. 1968. aastal oli meil juba 50 esimese järgu matkajat, neist 3 meistersportlast (Leo Rahumägi, Lea Palvadre, Raimond Tamming) ja 19 meistrikandidaati, kes tahtsid omavahel kohtuda. Peale nimetatute olid Käärikul I kokkutulekul veel Aleksander Annus ja Edgar Haavik, kes tänaseni on püsinud grupijuhtide hulgas.

Mäletavasti kutsusid meid esimestele kaugmatkajuhtide päevadele Tartu matkajad (Agnes Sirkel). Ka XXX kokkutulek peeti Käärikul.

Kui esimesel kahekümnel kokkusaamisel oli osavõtjaid 130-180 piirides, kõige rohkem XIII matkajuhtide päeval Pirital 1980. aastal 240, siis viimasel viieteistkümnel aastal on osavõtjate arv langenud alla saja. Siiski kõiki kokku liites saame ligi viis tuhat registreeritud osavõtjat. Tegelikult on nende aastate jooksul kokkutulekutel käinuid 1500 piires, sest paljud on matkajuhtide kokkutulekuist osa võtnud korduvalt. Paljud isegi 20-30 korda ja rohkem.

Kõik märgid näitavad, et oleme vahepealsest mõõnaperioodist üle saanud ning selleks olemegi siia kokku tulnud, et üheskoos leida ideid jõudsamaks edasiminekuks.

Raimond Tamming

Matkajuhtide 41. kokkutulekust osavõtjate nimekiri

	Osavõtja	Klubi, firma
1	Alar Alapert	Lõunamatkad MK
2	Kaja Alliksoo	Tallinna MK
3	Aleksander Annus	Tallinna MK
4	Arne Biedermann	Tallinna MK
5	Marju Biedermann	Tallinna MK
6	Teve Floren	
7	Helen Hallikivi	
8	Regina Herodes	Reimann Retked
9	Ivar Hütt	Reimann Retked
10	Kaili Hütt	Reimann Retked
11	Lea Ilves	Reimann Retked
12	Ksenia Jemeljanova	Reimann Retked
13	Riina Joala	Matkasport OÜ
14	Eva-Riin Joosti	
15	Tiit Joosti	
16	Daniel Juhhov	Reimann Retked
17	Lauri Järg	Lõunamatkad MK
18	Andres Kaju	Reimann Retked
19	Annika Kalbus	Põlva MK
20	Eda Kallast	Matkasport OÜ
21	Ülo Kangur	Harju MK
22	Jaan Kiviall	Tallinna MK
23	Neeme Koks	
24	Anatoli Koroljov	Tallinna Vene MK
25	Marika Kreitsman	Vana-Veski Puhkemaja
26	Maria Kupinskaja	Matkasport OÜ
27	Priit Kuusk	
28	Jüri Kõiv	Harju MK
29	Merike Käämer	Põlva MK
30	Veniamin Larionov	Tallinna Vene MK

	Osavõtja	Klubi, firma
31	Guido Leibur	
32	Katri-Liis Lepik	Reimann Retked
33	Argo Linnamäe	Seikle Vabaks
34	Eerik Lossmann	Tallinna MK
35	Lembit Luha	Alutaguse MK
36	Liina Luik	
37	Kai Lõppe	Puhka Aktiivselt OÜ
38	Kristjan Maasalu	Reimann Retked
39	Urve Madar	Tallinna MK
40	Meelis Maidla	Põlva MK
41	Anneli Mere	Matkasport OÜ
42	Argo Mere	Matkasport OÜ
43	Tarmo Mere	Matkasport OÜ
44	Gina Metsalu	Matkasport OÜ
45	Rutt Mäeots	Tallinna MK
46	Triin Märtson	Harju MK
47	Silja Möllits	EML
48	Piia Narusberg	
49	Anton Palubinskas	
50	Aare Plakk	Põlva MK
51	Maire Plesch	Põlva MK
52	Liivi Plumer	Mägi EK
53	Raivo Plumer	Mägi EK
54	Ain Polma	Puhka Aktiivselt OÜ
55	Igor Privalov	Tallinna Vene MK
56	Sulev Pärn	Lõunamatkad MK
57	Pavel Rambak	Tallinna MK
58	Enn Raud	
59	Margus Reimann	Reimann Retked
60	Mart Reimann	Reimann Retked
61	Jaanus Reinvee	
62	Triin Riikoja	Matkasport OÜ
63	Bert Rähni	Seikluspuhkus OÜ
64	Tõivo Sarmet	Mägi EK
65	Alar Sikk	

	Osavõtja	Klubi, firma
66	Alar Süda	Alutaguse MK
67	Fjodor Zadonski	TURKLUB
	Jevgeni	
68	Zadonski	TURKLUB
69	Maria Zadonski	TURKLUB
	Oksana	
70	Zadonski	TURKLUB
71	Heili Zilmer	EML
	Raimond	
72	Tamming	
73	Ennike Teppand	Harju MK
74	Keili Teppo	
75	Levo Tohva	Matkajuht OÜ

	Osavõtja	Klubi, firma
		Vana-Veski
76	Guido Trees	Puhkemaja
77	Liis Truubon	Reimann Retked
78	Mati Türk	Pärnu MK
79	Sirje Uustalu	Harju MK
80	Evi Valdre	Tallinna MK
81	Üllar Valdre	Tallinna MK
82	Taivo Vasser	Põlva MK
	Veiko	
83	Veremejenko	Matkasport OÜ
84	Epp Veski	Harju MK
85	Taimi Viidna	Harju MK
86	Ivar Vilde	Harju MK

Matkajate ja matkategelaste juubeleid ja tähtpäevi 2009. aastal

Jaanuar			Juuli		
Harald Koobas	83	10.01. 1926	Karl Luht	86	01.07. 1923
Vello Veliste	50	25.01. 1959	Artur Koppel	88	06.07. 1921
Veebruar			Rein Einasto	75	07.07. 1934
Lev Migdalski	70	11.02. 1939	Virve Mölder	80	28.07. 1929
Guido Rajaloo	83	19.02. 1926	Ole Ehelaid	70	27.07. 1939
Kaja Alliksoo	70	22.02. 1939	August		
Evald Annert	81	25.02. 1927	Lemmik Lind	81	25.08. 1929
Aleksander Annus	82	27.02. 1927	September		
Märts			Aili Metsamärt	70	05.09. 1939
Toivo Kotov	60	12.03. 1949	Uno Kaldmäe	60	14.09. 1949
Väino Täht	50	18.03. 1959	Kalju Ojaveski	81	24.09. 1927
Aprill			Elmar Veermäe	70	29.09. 1949
Leo Rahumägi	80	27.04. 1929	Oktoober		
Vambola Lammas	85	15.04. 1924	Guido Aasoja	50	02.10. 1959
Mai			Ülo Roos	70	12.10. 1939
Heino Metsamärt	70	04.05. 1939	Elmar Mutle	75	22.10. 1934
Liivi Mõniste	50	09.05. 1959	November		
Raimond Tamming	81	11.05. 1927	Helle-Mari Tätte	70	09.11. 1939
Hulda Valner	70	20.05. 1939	Arno Brackman	88	20.11. 1921
Helle Rüstern	70	31.05. 1939	Detsember		
Armult Reinsalu	86	31.05. 1923	Endel Ilves	80	01. 12. 1929
Juuni			Arno Saar	60	09.12. 1949
Hilda Moks	80	13.06. 1929	Kaljo-Mihkel Johannes		
Veljo Ranniku	75	27.06. 1934		80	23. 12. 1929
			Kalev Muru	75	29. 12. 1934

Eesti Matkaliit õnnitleb kõiki 2009. aasta juubilare ja tähtpäevalisi.
Koostatud *Eesti Matkajate Leksikoni* järgi.

In memoriam

Eduard Leppik

11. 10. 1924 – 16. 05. 2008

Tänavu lahkus meie hulgast (16. mai 2008) matkaja, kauaaegne koolimatkamise organiseerija, teenekas koduuriija ja Eestit tutvustavate materjalide koostaja Eduard Leppik.

Sündinud Mõisakülas 11.oktoobril 1924. Lõpetas 1947 Valga I keskkooli ning 1952 TRÜ soome-ugri keelte erialal eesti keele ja kirjanduse õpetaja kutsega. Töötas alates 1952 kuni 1978 õpetajana Väike-Maarja keskkoolis.

Matkamisega tegi algust 1936 Mõisaküla skautide lipkonnas. Järjekindlalt hakkas matkamisega tegelema aastal 1954. Sooritanud 23 aasta jooksul 33 raskuskategooria matka, milledest on juhtinud 26, harrastanud mitmeid matkaliike aga eelistatuim oli tal jalgsimatkamine. Aastast 1971 NSVL meistersportlane matkamises. 1960 aastast I kategooria matkasportdikohtunik ja jalgsimatka instruktor. Pühendanud palju tähelepanu ja energiat koolimatkamise edendamisele, tegutsenud üle 20 aasta oma kooli matkaorganisaatorina, kuulunud Eesti võistkonna koosseisu Balti matkajate kokkutulekutel.

Asutas 1963. aastal koolimuuseumi, millest on tänaseks saanud Väike-Maarja valla muuseum. Avaldanud 44 raamatut ja brošüüri Eesti vaatamisväärsuste kohta ja kodu-uurimuslikel teemadel. 1977 on saanud F.J. Wiedemanni keeleauhinna, 1996 Eesti Rahvuskultuuri fondi tänuauhinna, 1999 Eesti Vabariigi presidendi preemia rahvaluule kogumise, kodu- ja kultuuriloolise tegevuse eest. 1998 sai Valgetähe teenetemärgi V klassi ordeni.

Eesti matkajate mitu põlvkonda jäävad meenutama Eduard Leppikut, kui head matkakaaslast ja tegusat matkategelast.

Virve Viljus

18. 08. 1946 – 29. 07. 2008

29. juulil 2008. a. lahkus meie hulgast Tallinna Matkamaja kauaaegne (1984 - 2008) direktriss Virve Viljus. Eesti Matkaliit ja eesti matkajad mälestavad head koostööpartnerit ja avaldavad kaastunnet omastele.

Ivar Vilde

Valik 2009. a matkaüritusi

kuupäev	üritus	sihtgrupp	korraldaja	kontaktinfo
23.10.2008 kuni mai 2009 (2 korda kuus)	Matkajate matkakursus Tallinna Matkamajas	Kogemusega jalgsi-, mägi- ja jalgratta- matkajad	Harju MK	Ülo Kangur ylo.kangur@gmail.com
14.12.2008	Jõulud Metsas (Käsmus)	Kõik huvilised	Harju MK	Maie Itse
11. – 12.01	ICEBUG 25h matkasport 2009	Matkaspordi kestvus- võistluse harrastajad	MATKaSPORT OÜ	
27.02 – 01.03	Matkatreeneri erialane koolitus	I taseme matkatreeneri kutse taotlejad	EML juhatus	Silja Möllits silja@matkaliit.ee
09. – 22.03	Dokumentide vastuvõtmine kevadisele matkatreeneri kutseeksamisele	I taseme matkatreeneri kutse taotlejad	EML kutsekomisjon	Teve Floren kutsekomisjon@matkaliit.ee
11.03 – 04.04	Annapurna ring ja baaslaager (jalgsimat)	Osalejaid kuni 14	Season Travel OÜ	Mihkel Merimaa
12. – 27.03	Annapurna baaslaager (jalgsimat)	Osalejaid kuni 14	Season Travel OÜ	Illar Hallaste
märtsi II pool	Suusamatk Kesk-Norras	Kogenud suusa- matkajad	Mägi EK	Raivo Plumer raivo.plumer@gmail.com
28.03	EML volikogu 42. istung	EML liikmes- organisatsioo nide esindajad	EML juhatus	Silja Möllits silja@matkaliit.ee
aprill	Jalgsi/rattamatk Türgis	Kõik soovijad	Harju MK	Tõnis Puss
aprill	Auto/jalgsimat kagu- USA s	Grupp täis	Harju MK	Ülo Kangur ylo.kangur@gmail.com
25. – 26.04	EMV veematka- tehnikas	Kõik soovijad	EML juhatus	

mai	Jalgrattamatk Saaremaal	Kõik soovijad	Saare MK	Ülle Rahula
mai – oktoober (üks kord kuus)	Matkasari “Avasta Põlvamaa”	Kõik soovijad	Põlva MK	Aare Plakk 509 7160
mai – oktoober (üks kord kuus)	Rattasari “Liigu terviseks” raames	Kõik soovijad	Põlva MK	Meelis Maidla 526 8715
09.05	Matkatreeneri kutseksam - teooria osa	I taseme matkatreeneri kutse taotlejad	EML kutsekomisjon	Teve Floren kutsekomisjon@matkaliit.ee
16.05	Matkatreeneri kutseksam - praktika osa	I taseme matkatreeneri kutse taotlejad	EML kutsekomisjon	Teve Floren kutsekomisjon@matkaliit.ee
15. – 25.05	Jalgrattamatk Montengros	Kõik soovijad	Saare MK	Küllli Turja
23. – 24.05	Treeninglaager jalgsi-mägimatka-tehnikas	Kõik soovijad	EML juhatus	
30.05	Põlva süstaslaalom	Kõik soovijad	Põlva MK	Aare Plakk 509 7160
30. – 31.05	Jalgsimatk Suur-Pakril	Kõik soovijad	Harju MK	Taimi Viidna
06. – 07.06	EMV jalgsi-mägimatka-tehnikas	Kõik soovijad	EML juhatus	
06. – 07.06	100 km kõnd	Kõik soovijad	Põlva MK	Seido Suija Meelis Maidla
juuni algus	KEEN 36h matkasport 2009	Matkaspordi kestva- võistluse harrastajad	MATKaSPORT OÜ	
juuni	Suvised matkatehnika õppepäevad	Kõik soovijad	Harju MK	
juuli	Mägimatk Austrias	Kõik huvilised	Pärnu MK	Ilmar Saar

juuli	Jalgsimatk Hispaanias Santiago de Compostela radadel	Huvilised	Harju MK	Ülo Kangur ylo.kangur@gmail.com
08. – 09.08	Põlva lahtised matkatehnika MV, matkatriatloni KV, Põlva MK suvepäevad	Kõik soovijad	Põlva MK	Aare Plakk 509 7160 Taimirovelle Romantsov 525 1513
augusti lõpp	Matk Kreekas Olümpose tipu ümbruses	Mõned vabad kohad	Harju MK	Ülo Kangur – ylo.kangur@gmail.com
13.08. – 14.09	Camino de Santiago Hispaanias (jalgsimatk)	Osalejaid kuni 14	Season Travel OÜ	Illar Hallaste
september	Jalgsimatk ümber Mt. Kailashi	Osalejaid kuni 14	Season Travel OÜ	Arvo Raudsepp
04. – 06.09	Matkatreeneri erialane koolitus	I taseme matkatreeneri kutse taotlejad	EML juhatus	Silja Möllits silja@matkaliit.ee
14. – 27.09	Dokumentide vastuvõtmine matkatreeneri kutseksamile	I taseme matkatreeneri kutse taotlejad	EML kutsekomisjon	
oktoober	Jalgsimatk Langtangi ja Helambu orgu	Osalejaid kuni 14	Season Travel OÜ	Illar Hallaste
31.10	EML volikogu 43. istung	EML liikmesorgani satsioonide esindajad	EML juhatus	Silja Möllits silja@matkaliit.ee
14.11	Matkatreeneri kutseksam - teooria osa	I taseme matkatreeneri kutse taotlejad	EML kutsekomisjon	Teve Floren kutsekomisjon@matkaliit.ee

14. – 15.11	Harju MK hooaja lõpetamine	Kõik soovijad	Harju MK	
21.11	Matkatreeneri kutseksam - praktika osa	I taseme matkatreeneri kutse taotlejad	EML kutsekomisjon	Teve Floren kutsekomisjon@matkaliit.ee
21.11	Põlva Matkaklubi 30	klubi endised ja praegused liikmed, külalised	Põlva MK	Taimirovelle Romantsov 525 1513
28. – 29.11	Matkajuhtide 42. kokkutulek	Kõik soovijad	EML juhatus	
detsember	Jõulud Metsas	Kõik huvilised	Harju MK	Maie Itse